

Bruselj, 30.5.2018
COM(2018) 383 final

2018/0207 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi programa za pravice in vrednote

{SEC(2018) 274 final} - {SWD(2018) 290 final} - {SWD(2018) 291 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

V tem predlogu je za datum začetka uporabe določen 1. januar 2021, pripravljen pa je za Unijo s 27 državami članicami, v skladu z uradnim obvestilom Združenega kraljestva, ki ga je Evropski svet prejel 29. marca 2017, o nameri Združenega kraljestva, da na podlagi člena 50 Pogodbe o Evropski uniji izstopi iz Evropske unije in Euratoma.

• Razlogi in cilji

Cilj Evropske unije je krepitev miru, njenih vrednot in blaginje njenih narodov. Unija je skupnost prava in vrednot, ki so temelj njenega obstoja. Te vrednote so zapisane v Pogodbah EU, Listini EU o temeljnih pravicah in Konvenciji ZN o pravicah invalidov.

Natančneje, člen 2 Pogodbe o Evropski uniji določa, da „Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških.“ Člen 3 nadalje določa, da je cilj Unije „krepitev miru, njenih vrednot in blaginje njenih narodov“ ter da Unija med drugim „spoštuje svojo bogato kulturno in jezikovno raznolikost ter skrbi za varovanje in razvoj evropske kulturne dediščine“. Na tej podlagi je v razmisleku Komisije o prihodnosti financ EU¹ navedeno, da „[p]roracun EU podpira ta cilj v sodelovanju z nacionalnimi proračuni in z dopolnjevanjem drugih prizadevanj na evropski in nacionalnih ravneh“.

Navedene vrednote zajemajo zlasti temeljne pravice, nediskriminacijo in enakost, boj proti rasizmu in toleranco, spoštovanje človekovega dostojanstva, pravno državo in neodvisnost sodstva, kulturno raznolikost, živahno civilno družbo, svobodo izražanja ter udeležbo državljanov v demokratičnem življenju.

Poleg tega je občutek pripadnosti skupni kulturni dediščini, spominu in spominjanju nujen predpogoj za sodelovanje v demokratični skupnosti ter odpravo stereotipov in delitev med Evropejci.

Komisija je Unijo demokratičnih sprememb uvrstila med svojih deset političnih prednostnih nalog in si v zvezi s tem prizadeva za obveščanje državljanov o tem, kaj EU počne in kako deluje, ter za krepitev zaupanja v Unijo.

Finančna sredstva EU lahko prispevajo dodano vrednost in pomagajo ohranjati skupne evropske vrednote.

Za spodbujanje skupnih evropskih vrednot in pravic je EU združila več instrumentov v okviru politične kombinacije zakonodaje, politik in financiranja. Močan družbeni poudarek so izkazovali zlasti naslednji programi financiranja, ki so jasno povezani z evropskimi vrednotami: program za pravice, enakost in državljanstvo, program Evropa za državljanke in program za pravosodje.

Ti programi so privedli do dejanskega napredka pri spodbujanju vrednot in uveljavljanju sklopa pravic, ki jih zakonodaja EU zagotavlja ljudem v Uniji.

Nekaj primerov: boljše poznavanje pravic, skupne zgodovine in kulture, več zaposlenih žensk, spodbujanje in varstvo pravic otrok, uspešnejši pravosodni sistemi z delavci v pravni stroki, ki vedo, kako in kdaj uporabljati pravni red EU, in uspešnim čezmejnimi sodelovanjem,

¹ COM(2017) 358 z dne 28. junija 2017.

več demokratične in državljanske udeležbe na ravni Unije ter globlje razumevanje in spoštovanje različnih spominov, kultur in tradicij.

V okviru prava Unije se ljudje lahko zanesejo na sklop pravic, neodvisen in uspešen pravosodni sistem ter spoštovanje načela pravne države. Prek namenskih skladov je EU pokazala trdno zavezanost boju proti nasilju nad ženskami in otroki, boju proti vsem oblikam diskriminacije, spodbujanju in zaščiti pravic invalidov ter podpiranju živahne in močne civilne družbe v EU.

Kljub napredku v okviru sedanjih programov na zadevnih področjih politike še vedno obstaja več vrzeli, pojavili pa so se tudi novi izzivi, ki jih je treba obravnavati.

Skupni izzivi, s katerimi se EU sooča na področju pravosodja, pravic in vrednot, so dvojni:

- prizadevanje Unije za vzpostavitev skupnosti, ki temelji na skupnih vrednotah in pravicah, skupni zgodovinski in kulturni dediščini ter vključevanju ljudi, ovirajo nekatera nastajajoča gibanja, ki ogrožajo zamisel o odprtih, vključujočih, povezanih in demokratičnih družbah, v katerih državljanska udeležba in uživanje pravic omogočata ustvarjanje strpnega načina skupnega življenja;
- razdrobljenost in omejeni viri tekočih programov financiranja EU, namenjenih vrednotam, pravicam, državljanstvu in pravosodju, omejujejo sposobnost EU za odzivanje na obstoječe in nove izzive. „Premajhen proračun programov za zadovoljitev povpraševanja“ je glavna ovira, ki bi po mnenju sodelujočih v javnem posvetovanju lahko preprečila, da bi sedanji programi dosegli svoje cilje.

Podrobnejša analiza kaže tudi naslednje:

- ljudje svojih pravic še vedno ne uživajo v celoti: še vedno obstajajo neenakosti in diskriminacija na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Nasilje je še vedno realnost v vsakdanjem življenju številnih žensk, otrok in drugih ogroženih ljudi;
- treba je storiti še več za zagotovitev, da se državljani zavedajo vrednot EU in koristi državljanstva EU, ter za spodbujanje višje ravni politične in družbene udeležbe ter boljšega razumevanja Unije, njene zgodovine, kulturne dediščine in raznolikosti;
- pravice, ki izhajajo iz državljanstva EU – prosto gibanje, konzularna zaščita in volilne pravice – še vedno niso v celoti poznane in uveljavljene, kar ovira politično in družbeno udeležbo državljanov;
- gospodarske krize, še vedno obstoječe neenakosti in izzivi, kot so migracije, so nekatere privedli do tega, da temeljne pravice postavijo pod vprašaj, vrednote, na katerih temelji Evropska unija, pa so na preizkušnji. V nekaterih primerih so ogroženi tudi pravna država, dostop do pravnega varstva, prostor za civilno družbo in neodvisnost sodstva;
- pravosodno sodelovanje v civilnih in kazenskih zadevah ni zadostno, dostop do pravnega varstva v državah članicah pa je še vedno težaven. Treba je izboljšati orodja za zbiranje primerljivih informacij o kakovosti, neodvisnosti in učinkovitosti pravosodnih sistemov držav članic. Glavna ovira za vzajemno priznavanje in pravosodno sodelovanje je pomanjkanje zaupanja v pravosodne sisteme drugih držav članic.

Posledice neobravnave teh izzivov bi bile lahko resne, saj bi se oslabilo zaupanje v demokracijo ter podpiranje vrednot in temeljnih pravic.

Ti izzivi so skupni vsem državam članicam in imajo čezmejne razsežnosti. Ukrepanje na nacionalni ravni je pomembno, vendar posamezne države članice same nimajo zadostnih vzvodov za obravnavanje teh izzivov.

Spodbujanje in zagovarjanje vrednot in pravic EU močno vpliva na politično, družbeno, kulturno, pravosodno in gospodarsko življenje Unije ter prispeva h konkretnemu učinku EU na vsakdanje življenje ljudi. Da bi obravnavali obstoječe vrzeli in nove izzive ter zagotovili spodbujanje, učinkovito varstvo ter spoštovanje pravic in vrednot, je treba ohraniti in okrepiti ukrepanje na ravni EU-na tem področju; to bo pripomoglo tudi k dokončnemu oblikovanju notranjega trga ter spodbujanju blaginje in kohezije v EU. Prav tako bo lahko EU prevzela ključno vlogo pri zagovarjanju in spodbujanju svojih vrednot na svetovni ravni ter prispevala k ciljem ZN glede trajnostnega razvoja.

Ob upoštevanju navedenega bo cilj novega programa financiranja za pravice in vrednote zaščita ter spodbujanje pravic in vrednot, kakor so zapisane v Pogodbah EU in v Listini EU o temeljnih pravicah, tudi s podpiranjem organizacij civilne družbe, da se ohranijo odprte, demokratične in vključujoče družbe.

Ta novi program bo skupaj s programom za pravosodje tvoril nov sklad za pravosodje, pravice in vrednote v okviru proračuna EU, ki bo pomagal ohranjati odprte, demokratične, pluralistične in vključujoče družbe. Prav tako bo pomagal krepiti vlogo ljudi z zaščito in spodbujanjem pravic in vrednot ter z nadaljnjim razvojem območja pravosodja EU.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi**

Sklad za pravosodje, pravice in vrednote neposredno prispeva k več prednostnim nalogam Evropske komisije², zlasti k vzpostavitvi območja pravosodja in temeljnih pravic, ki temelji na medsebojnem zaupanju, bolj poglobljenega in pravičnejšega notranjega trga ter Unije za demokratične spremembe, rast in delovna mesta.

Novi program je skladen z evropskim stebrom socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 skupaj razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Namen tega stebra je zagotavljanje novih in učinkovitejših pravic za državljane na podlagi 20 ključnih načel, med drugim enakosti spolov, enakih možnosti, podpore za otroke in vključevanja invalidov.

Državljanstvo je primerno področje politike za razvoj sinergij med sedanjimi programi financiranja izobraževanja, kulture in državljanstva EU. S tesnejšim tematskim sodelovanjem bi se lahko dosegle močnejše sinergije med programom Evropa za državljane in programom za pravice, enakost in državljanstvo, na primer na področjih boja proti rasizmu, enakosti, kulturne dediščine, spominjanja in kulturne raznolikosti. Z dejavnostmi spominjanja, partnerstvi med mesti in vseevropskimi mrežami se skušajo razširiti predstave ter razviti občutek evropske pripadnosti in evropske identitete.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Sklad za pravosodje, pravice in vrednote ter njegova dva temeljna programa financiranja bodo prispevali h krepitvi in podpiranju vrednot EU in spoštovanja načela pravne države ter ohranjanju odprtih, demokratičnih, vključujočih in ustvarjalnih družb, ki jih Evropejci pričakujejo. Že v skladu z veljavnimi pravili morajo države članice dokazati, da so njihovi predpisi in postopki za finančno poslovanje sredstev EU trdni ter da je financiranje ustrezno zaščiteno pred zlorabami ali goljufijami. Zgolj neodvisno sodstvo, ki spoštuje načelo pravne države in pravne varnosti v vseh državah članicah, lahko dejansko zagotovi, da je denar iz proračuna EU dovolj zaščiteno.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/juncker-political-guidelines-speech_sl.pdf.

Komisija je na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) predlagala uredbo o zaščiti proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti glede pravne države v državah članicah. Nova uredba bo dopolnila instrumente, namenjene podpiranju skupnih vrednot EU, vključno s tem programom.

Program za pravice in vrednote bo služil financiranju politik na področju vrednot in pravic, v njegovem središču pa so življenja ljudi in njihova udeležba. V zvezi s tem bo imel tesne sinergije z različnimi politikami in njihovimi programi financiranja. Posebej je treba izpostaviti naslednje sinergije:

– sinergije s **politiko zaposlovanja ter socialno in izobraževalno politiko**

Prihodnji Evropski socialni sklad plus bo pomemben gradnik sklopa „Vlaganje v ljudi in vrednote“. Ta gradnik bo zagotavljal podporo državljanom z vlaganjem v: človeški kapital, zaposlovanje (mladih), socialne inovacije, pridobivanje osnovnih digitalnih spretnosti, vključevanje migrantov, socialno vključenost najbolj ogroženih in visoko raven varovanja zdravja ljudi. Razvijale ali krepile se bodo potencialne sinergije, zlasti za spodbujanje enakosti spolov in enakih možnosti za nezadostno zastopane skupine, kot so Romi, ter za spodbujanje socialne pravičnosti, vrednot EU in spoštovanja temeljnih pravic.

Okrepiti je mogoče sinergije s programom Erasmus+, saj tudi ta podpira prikrajšane skupine, kot so mladi invalidi, pri pridobivanju boljšega dostopa do izobraževanja ter ukrepe, katerih cilj je doseganje večje socialne vključenosti, njegov cilj pa je spodbujanje skupnih vrednot prek izobraževanja. Ohranile in okrepile se bodo že obstoječe sinergije s programom Ustvarjalna Evropa, zlasti kar zadeva kulturno dediščino in kulturno raznolikost;

– sinergije z **zunanjo politiko, politiko razvojnega sodelovanja ter politiko širitve**

Spodbujanje vrednot in pravic znotraj EU se odraža v njihovem spodbujanju na svetovni ravni, tudi prek povezav z izvajanjem ciljev trajnostnega razvoja. V zvezi s tem je treba razviti sinergije, zlasti z zunanjim delovanjem EU na večstranski ravni, pa tudi pri pomoči za razvojno sodelovanje in politiki širitve, da se zagotovi skladnost pri spodbujanju človekovih pravic, pravne države, enakosti spolov, boja proti diskriminaciji in tolerance;

– sinergije z **enotnim trgov**

Prihodnji program za enotni trg bo zagotavljal podporo za državljane in potrošnike na notranjem trgu ter s tem pomagal krepiti njihove pravice in položaj. Glede tega bo dopolnjeval ukrepe, financirane iz programa za pravice in vrednote, ki je močno osredotočen na opolnomočenje ljudi.

S financiranjem dejavnosti, ki vključujejo pravo gospodarskih družb, pogodbeno pravo in preprečevanje pranja denarja, bo prihodnji program za enotni trg dopolnil program za pravosodje ter neposredno prispeval k izvajanju politike EU na področju pravosodja in oblikovanju območja pravosodja EU. Isto velja za potrošniško politiko;

– sinergije na področju **migracij, upravljanja meja in varnosti**

Program za pravice in vrednote bo prispeval k obravnavanju različnih izzivov, ki spodbujajo socialno kohezijo v EU. Podpiral bo dejavnosti za boj proti rasizmu, ksenofobiji, sovražnemu govoru in nasilnemu ekstremizmu ter za njihovo preprečevanje, s čimer bo prispeval tudi k boju proti radikalizaciji in terorizmu v širšem smislu. Ta program s spodbujanjem in varovanjem pravic otrok v ranljivem položaju (vključno z migracijami), preprečevanjem nasilja nad ženskami in otroki ter podpiranjem ukrepov za boj proti diskriminaciji prispeva tudi k prednostnim nalogam in ciljem v zvezi z boljšim upravljanjem migracij, spodbujanjem vključenosti in obravnavanjem trgovine z ljudmi;

- sinergije z **okoljsko politiko**

S pokrivanjem zadev, povezanih z zdravjem, v programu za pravice in vrednote se bo dopolnjevalo pokrivanje zadev, povezanih z zdravjem, v okviru okoljske politike EU, vključno z ukrepi z okoljsko razsežnostjo zdravja v skladu z uredbo LIFE³.

- **Vključevanje podnebnih vprašanj**

Predlog Komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 je določil večje ambicije pri vključevanju podnebnih vprašanj v vse programe EU, s ciljem, da bi 25 % odhodkov EU prispevalo k podnebnim ciljem. Prispevek tega programa k doseganju splošnega cilja se bo spremljal s sistemom podnebnih kazalnikov EU s primerno ravno razčlenitve ter vključno z uporabo natančnejših metodologij, če so na voljo. Komisija bo informacije glede odobritev za prevzem obveznosti še naprej predstavljala v okviru letnega osnutka proračuna.

Da bi podprla izkoriščanje potenciala programa za prispevanje k podnebnim ciljem, si bo Komisija med celotnimi postopki priprave, izvajanja, pregledovanja in ocenjevanja programa prizadevala opredeliti ustrezne ukrepe.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Predlog temelji na členih 16(2), 19(2), 21(2), 24, 167(5) in 168 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Kombinacija teh členov je potrebna za nadaljevanje podpore politikam, ki so razvite in uvedene v sedanjih programih. Ni mišljena za razširjanje dejavnosti na nova področja politike. Kombinacija več kot enega člana je potrebna za celostno uresničitev splošnih ciljev programa ter za sprejetje poenostavljenega in učinkovitejšega pristopa k financiranju.

V skladu s členom 16(2) PDEU lahko Unija sprejme ukrepe glede varstva fizičnih oseb pri obdelavi osebnih podatkov s strani institucij, organov, uradov in agencij Unije ter držav članic v okviru dejavnosti s področja uporabe prava Unije ter pravila glede prostega pretoka takih podatkov. Ta določba Pogodbe je pravna podlaga za ta predlog.

Člen 19(2) določa sprejetje spodbujevalnih ukrepov v podporo ukrepanju držav članic za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti, vključno z dejavnostmi spodbujanja spoštovanja enakosti spolov in pravic otroka. Ta določba Pogodbe je pravna podlaga za ta predlog.

Člen 21(2) PDEU določa ukrepanje Unije za lažje uresničevanje državljanskih pravic do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic. S tem členom so lahko zajeti tudi ukrepi za obveščanje državljanov in organov o pravicah do diplomatske in konzularne zaščite ter o njihovih volilnih pravicah, saj v praksi olajšujejo uresničevanje pravice državljana do prostega gibanja in prebivanja.

Demokratsko delovanje, državljanska udeležba in spodbujanje civilne družbe so bistvene sestavine pojma državljanstva EU in pravice do prostega gibanja in prebivanja v EU, kakor je opredeljena v členu 21(1). S tega vidika so ključni dejavniki in spodbujevalci pravice do prostega gibanja in prebivanja v EU.

³ Uredba (EU) št. 1293/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi programa za okolje in podnebne ukrepe (LIFE) in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 614/2007 (Besedilo velja za EGP).

Člen 24 PDEU določa državljske pobude v smislu člena 11 PEU. Člen 24 PDEU je pravna podlaga za ta predlog v obsegu, v katerem določa financiranje tehnične in organizacijske podpore za izvajanje Uredbe [(EU) št. 211/2011], s čimer podpira uresničevanje pravice državljanov do predlaganja in podpiranja evropske državljske pobude.

Člen 167 PDEU Uniji nalaga, da prispeva k razcvetu kultur držav članic, pri čemer upošteva njihovo nacionalno in regionalno raznolikost ter hkrati postavlja v ospredje skupno kulturno dediščino. Dejavnost Unije spodbuja sodelovanje med državami članicami in dopolnjuje njihove ukrepe na področjih, kot so, med drugim, izboljševanje poznavanja in razširjanja kulture in zgodovine evropskih narodov ter ohranjanje in varstvo kulturne dediščine evropskega pomena. Člen 167(5) PDEU je tako pravna podlaga za ta predlog.

Člen 168 PDEU določa visoko raven varovanja zdravja ljudi in dejavnost Unije, ki dopolnjuje nacionalne politike pri preprečevanju telesnih in duševnih obolenj in bolezni ter odpravljanju vzrokov, ki ogrožajo telesno in duševno zdravje. Nasilje, vključno z nasiljem nad otroki in ženskami, ogroža telesno in duševno zdravje. Otroci so ranljivi državljani in potrebujejo višjo raven varstva pred temi nevarnostmi, ki pogosto vključujejo čezmejno ogrožanje. Nasilje nad ženskami prav tako resno ogroža telesno in duševno zdravje žrtev takega nasilja, ki zato potrebujejo visoko raven varstva. Člen 168 PDEU je tako pravna podlaga za ta predlog.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Za spodbujanje in zaščito vrednot so potrebni mehanizmi nadnacionalnega sodelovanja in možnosti mreženja. Običajno države članice tega same ne morejo doseči.

Posameznike na številnih področjih, kot so enakost in nediskriminacija ali državljanstvo, varujeta pravo in zakonodaja Unije, vendar se ti svojih pravic ne zavedajo dovolj. Le z dvigom ozaveščenosti, izmenjavo najboljših praks in zagotavljanjem usposabljanja na ravni EU bo mogoče doseči osebe v vseh državah članicah, obvestiti upravne strukture/organe in prenesti dosledno sporočilo. Hkrati se z ukrepanjem na ravni EU ustvarja ekonomija obsega ter zagotavlja kakovost ukrepov in to, da države članice po vsej EU dosledno razlagajo in skladno uporabljajo zakonodajne akte.

Na nacionalni ali regionalni ravni je financiranje dejavnosti, ki spodbujajo udeležbo državljanov EU, zelo omejeno, za dejavnosti spominjanja pa je v številnih državah EU še manj sredstev. Tudi v primerih, ko upravičenci prejmejo sredstva za podobne dejavnosti, alternativni viri financiranja spodbujanju državljanstva in spominjanja na ravni EU ne dajejo prednosti. Omejene ali neobstoječe zmožnosti zainteresiranih strani za izvedbo podobnih projektov brez podpore financiranja EU izpostavljajo raven odvisnosti upravičencev od takih sredstev.

- **Sorazmernost**

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti, saj ne presega minimuma, ki je potreben za doseganje navedenega cilja na evropski ravni, in tistega, kar je potrebno za ta namen.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Retrospektivne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Vmesna ocena **programa za pravice, enakost in državljanstvo** kaže, da so težave, ki jih obravnavajo splošni in specifični cilji programa, in razlogi za te cilje še vedno aktualni. Splošne potrebe po podpori, ki so bile opredeljene ob začetku programa za pravice, enakost in državljanstvo, niso bile v celoti zadovoljene in ostajajo aktualne. Program za pravice, enakost in državljanstvo na splošno ustrezno obravnava zadevne skupine, vendar bi bilo treba pri

izvajanju bolj sistematično analizirati njihove potrebe. Poleg tega so bila opredeljena tudi vprašanja v zvezi s pravičnostjo (porazdelitev sredstev med skupine upravičencev, sodelovanje organov za enakost, vključevanje načela enakosti spolov, otrokovih pravic in pravic invalidov) pri načrtovanju, izvajanju in spremljanju programa. Usklajevanje in izmenjava informacij med programi in projekti EU bi bila prav tako bistvena za njihovo nadaljnjo skladnost.

Z vidika finančnega izvajanja in doseganja udeležencev dejavnosti programa je bil napredek pri izvajanju programa za pravice, enakost in državljanstvo zadovoljiv. Iz analize dosežkov programa za pravice, enakost in državljanstvo je razvidno, da skupine, ki sodelujejo v dejavnostih, financiranih iz programa, zdaj bolje razumejo pravo in politike Unije. Upravičenci so v glavnem pozitivno ocenili dejavnosti, pri katerih so sodelovali, je pa mogoče to trajnost še izboljšati. Obseg dejavnosti komuniciranja za promocijo programa za pravice, enakost in državljanstvo je bil večinoma uspešen. Vendar je treba prizadevanja nadaljevati, da se poskrbi, da se dosežejo vsi morebitni prosilci v vseh državah članicah. Ključni dosežek novega programa v primerjavi s predhodnimi je manjše breme za upravičence z vidika časa in denarja: anketirani upravičenci so poročali, da sta priprava predlogov in izvajanje dejavnosti postala manj obremenjujoča.

Vrste izvedbenih ukrepov (nepovratna sredstva za poslovanje, nepovratna sredstva za ukrepe, neposredna nepovratna sredstva in javna naročila) so v skladu s cilji programa in potrebami zainteresiranih strani, upravičenih do podpore. Uredba o financiranju programa za pravice, enakost in državljanstvo je z uporabo omejenih razpisov omogočala veliko prožnost, zlasti pri izvajanju obsežnih kampanj za ozaveščanje o varstvu podatkov in preprečevanju nasilja. Upravičenci programa so izrazili pomisleke glede učinkovitosti postopka prijave, izvajanja ter dolžnosti in mehanizmov poročanja. V zvezi s poenostavitvijo so še mogoče izboljšave.

Ocene in študije programa **Evropa za državljane** so v zadnjih 10 letih pokazale, da je imel program kot edini program EU, ki je bil neposredno namenjen državljanom in njihovemu vključevanju na podlagi pristopa od spodaj navzgor, pomembno vlogo. Vmesna ocena programa Evropa za državljane za obdobje 2014–2020 je pokazala, da so cilji programa bili in še ostajajo upoštevni za težave, ki jih je treba rešiti, tj. da se prispeva k razumevanju državljanov glede Unije, njene zgodovine in raznolikosti ter spodbuja evropsko državljanstvo in da se izboljšajo pogoji za državljansko in demokratično udeležbo na ravni Unije. Ne samo, da se ta dva sklopa dopolnjujeta, temveč se tudi medsebojno podpirata zaradi povezave med preteklimi izkušnjami in načrti za prihodnost Evrope. Veliko število neposrednih in posrednih udeležencev programa Evropa za državljane kaže, da je bil program učinkovit ob sorazmerno nizkih stroških. Hkrati veliko povpraševanje prosilcev za nepovratna sredstva kaže, da obstaja povpraševanje po dodatnem financiranju, kar so zainteresirane strani, s katerimi se je med ocenjevanjem posvetovalo, tudi predlagale. Evropski parlament je marca 2017 v svojem poročilu o izvajanju programa Evropa za državljane za obdobje 2014–2020 izrazil močno podporo programu in pozval k znatnemu povečanju proračuna. Program Evropa za državljane je dokazal svojo dodano vrednost na ravni EU prek vpliva na udeležence in svoje vloge pri dopolnjevanju drugih programov financiranja EU in pobud politik na področjih izobraževanja, kulture in državljanstva EU. Vidiki, ki bi jih bilo treba izboljšati, vključujejo zlasti večjo prepoznavnost programa, spremembe kazalnikov spremljanja in razvoj močnejših sinergij z drugimi ustreznimi programi financiranja in pobudami EU.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Posvetovalna strategija, ki podpira pripravljalno delo za program, je vključevala: (i) javno posvetovanje o vrednotah in mobilnosti ter o predlogu večletnega finančnega okvira po letu 2020; (ii) javna posvetovanja pri vmesni oceni sedanjih programov financiranja

in (iii) več *ad hoc* posvetovanj, ki jih je Komisija organizirala v obliki okroglih miz z zainteresiranimi stranmi, konferenc in seminarjev.

ODPRTO JAVNO POSVETOVANJE O SKLADIH EU NA PODROČJU VREDNOT IN MOBILNOSTI

V okviru ocenjevanja obstoječih finančnih programov EU so bila izvedena posvetovanja, ki so zajemala več področij politike, osredotočena pa so bila zlasti na trenutno uspešnost in prihodnje izzive. Namen javnega posvetovanja o skladih EU na področju vrednot in mobilnosti je bil zbrati mnenja vseh zainteresiranih strani o tem, kako čim boljše porabiti vsak evro iz proračuna EU. Javno posvetovanje o skladih EU na področju vrednot in mobilnosti je potekalo od 10. januarja 2018 do 9. marca 2018 v 23 uradnih jezikih EU.

Komisija je pri spletnem javnem posvetovanju o skladih EU na področju vrednot in mobilnosti prejela skupaj **1 839 odgovorov iz vse Evrope**. Od tega jih je bilo 52 % od anketirancev z izkušnjami v programu Erasmus+, 43 % pa od anketirancev z izkušnjami v programu Ustvarjalna Evropa.

Iz vsake države članice je prišel vsaj en odgovor. Največ prispevkov po **državah prebivališča** je prišlo iz Nemčije (24,4 %), sledile pa so Francija (8,7 %), Belgija (7,7 %) in Španija (5,4 %).

Od 1 839 prispevkov, prejetih prek spletnega vprašalnika, jih je bilo 65,2 % (1 199) od **organizacij**, 34,8 % (640) pa od **posameznikov**.

Svoje mnenje so izrazile številne zainteresirane strani: od 1 199 prispevkov od organizacij jih je bilo 355 (**19,3 %**) od **nevladnih organizacij**, platform ali mrež, 270 (**14,7 %**) od **zasebnih podjetij** (zlasti mikro in malih podjetij) ter 127 (**6,9 %**) od **raziskovalcev in akademikov**.

Spodnja analiza se osredotoča na anketirance z izkušnjami v naslednjih programih EU:

1. program Evropa za državljane in/ali
2. program za pravice, enakost in državljanstvo in/ali
3. program Ustvarjalna Evropa in/ali
4. program za pravosodje.

V nadaljevanju so predstavljeni nekateri glavni rezultati:

- Po mnenju anketirancev sta „**spodbujanje evropske identitete in skupnih vrednot**“ ter „**spodbujanje pravic in enakosti**“ pomembna skupna izziva politike (med prvimi štirimi navedenimi izzivi), ki ju je treba obravnavati v vsakem od štirih programov. „**Podpora aktivnemu državljanstvu, demokratični udeležbi v družbi in pravni državi**“ ter „**spodbujanje socialne vključenosti in pravičnosti**“ se prav tako zdita pomembna izziva, ki ju je treba obravnavati v ustreznih programih, vendar v manjšem obsegu v programu Ustvarjalna Evropa, pri katerem so **gospodarski izzivi in kulturna raznolikost** pomembnejši.
- „**Podpora inovacijam**“, „**spodbujanje evropske kulturne raznolikosti in kulturne dediščine**“ ter „**spodbujanje evropske identitete in skupnih vrednot**“ polovica ali več anketirancev, ki imajo izkušnje v zadevnih štirih programih, šteje za politike, ki v celoti ali precej dobro obravnavajo izzive. Poleg tega 52 % anketirancev z izkušnjami v programu Ustvarjalna Evropa meni, da izzive v celoti ali precej dobro rešuje tudi politika „**podpora konkurenčnosti evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev**“.
- Približno 80 % anketirancev z izkušnjami v štirih zgoraj navedenih programih EU se strinja, da ti programi zelo ali precej prispevajo k temu, kar bi lahko države članice dosegle na nacionalni, regionalni in/ali lokalni ravni.

- Glavne ovire, ki bi po mnenju anketirancev lahko sedanjim programom/skladom preprečile, da bi dosegli svoje cilje, so ne glede na zadevni program zelo podobne: **„premajhen proračun programov za zadovoljitev povpraševanja“**, **„nezadostna podpora malim deležnikom“** in **„premajhna podpora za prosilce, ki za sredstva zaprosajo prvič“** so opredeljene kot tri glavne ovire.
- Anketiranci z izkušnjami v enem ali več od štirih programov EU se strinjajo, da so **„uporaba bolj poenostavljenih obrazcev za vlogo“**, **„olajševanje strukturiranih mrež in partnerstev“**, **„olajševanje financiranja za ukrepe, ki obsegajo več sektorjev ukrepanja“** in **„boljše usklajevanje med različnimi programi/skladi“** glavni ukrepi, ki jih je treba sprejeti za poenostavitev in zmanjšanje upravnega bremena za upravičence.

Ocena učinka

Ocena učinka je bila pripravljena, da bi se analiziral morebitni program za evropsko kulturo, pravice in vrednote, ki združuje program za pravice, enakost in državljanstvo za obdobje 2014–2020, program Evropa za državljane in program Ustvarjalna Evropa, ter za program za pravosodje. Komisija se je odločila, da bo program Ustvarjalna Evropa samostojen program ter da se vzpostavi sklad za pravosodje, pravice in vrednote z dvema temeljnima programoma financiranja: programom za pravosodje ter programom za pravice in vrednote. Ocena učinka je še vedno veljavna kot podlaga za vse te pobude.

Odbor za regulativni nadzor je 20. aprila 2018 podal pozitivno mnenje o priloženi oceni učinka. Podal je tudi priporočilo za nadaljnje izboljšanje poročila v zvezi z nekaterimi ključnimi vidiki, kot so polno izkoriščanje rezultatov ocene in ugotovitev, boljše načrtovanje prihodnjih prednostnih nalog in pojasnitev pričakovanih vplivov sprememb na mehanizme izvajanja. Ti vidiki so bili okrepljeni v končni različici ocene učinka. V oceni učinka so bile zbrane izkušnje iz programa Ustvarjalna Evropa, programa za pravice, enakost in državljanstvo, programa Evropa za državljane ter programa za pravosodje, predlagana pa je bila nova struktura. Prav tako so bili proučeni mehanizmi izvajanja, ki bi omogočili spodbujanje vrednot in kulture EU ob hkratnem doseganju ciljev učinkovitosti, prilagodljivosti, sinergij in poenostavitev, določenih za naslednji večletni finančni okvir. Rezultati vmesne ocene so bili ustrezno upoštevani. Vsi ocenjeni programi so pokazali jasno dodano vrednost. Nova združitev bo omogočila še boljše izkoriščanje potenciala sedanjih programov za spodbujanje vrednot EU in povečanje dodane vrednosti EU.

Analizirani so bili trije glavni scenariji:

- ohranitev sedanjega stanja s štirimi programi financiranja v okviru podsklopa „vrednote“ proračuna EU, in sicer programom za pravice, enakost in državljanstvo, programom za pravosodje, programom Ustvarjalna Evropa in programom Evropa za državljane;
- kot alternativa sedanjemu stanju in osnovnemu scenariju je bil v drugem scenariju predlagan razvoj sinergij med sedanjimi programi in njihova združitev v enotni politični okvir o vrednotah EU z dvema temeljnima programoma financiranja: programom za evropsko kulturo, pravice in vrednote ter programom za pravosodje;
- tretji scenarij je vključeval oblikovanje enega samega programa financiranja, ki bi zajel vse štiri zgoraj navedene programe financiranja.

Osnovni scenarij: ohranitev sedanjega stanja s štirimi programi financiranja in sorazmernim znižanjem proračuna za 15 %

Analiza osnovnega scenarija z možnostjo 15-odstotnega zmanjšanja razpoložljivih sredstev kaže, da bi tako nastale negativne posledice za izvajanje politik. Zlasti:

Zmanjšanje sredstev za **program za pravice, enakost in državljanstvo** za 15 % bi povzročilo dajanje prednosti po letih, torej koncentracijo financiranja na nekaterih področjih v enem letu in spodbujanje drugih področij politike v naslednjih letih, kar je v nasprotju z naraščajočimi potrebami na terenu. Tako zmanjšanje bi pomenilo tudi manj študij, zbiranja podatkov, kampanj za ozaveščanje itd., kar pa je vse potrebno za preudarne politike in zakonodajo, ki temeljijo na dokazih.

Pri **programu Evropa za državljane** bi se s 15-odstotnim znižanjem proračuna osnovni proračun zmanjšal na 157 milijonov EUR, kar ne zadostuje za izpolnjevanje zavez Komisije, da bo postavila državljane v središče evropskega procesa. Kritična masa udeležencev in geografska pokritost dejavnosti, potrebni za dosego predvidenega učinka, ne bi več bili doseženi. Stabilna dodelitev proračunskih sredstev (na podlagi proračuna za leto 2017) bi omogočila nadaljevanje, vendar še vedno z omejenim učinkom.

Zmanjšanje sredstev za **podprogram MEDIA v okviru programa Ustvarjalna Evropa** za 15 % bi neizbežno pomenilo racionalizacijo in osredotočanje na omejeno število ukrepov. Zmanjšanje sredstev bi nesorazmerno prizadelo manj produktivne države in/ali države z omejenim geografskim/jezikovnim območjem. Zmanjšalo bi se tudi število dejavnosti usposabljanja za strokovnjake na avdiovizualnem področju in število koprodukcij EU, pri čemer gre za dela, ki imajo večji čezmejni doseg. Zmanjšanje obsega mreže kinooperaterjev bi negativno vplivalo na dostop državljanov EU, zlasti iz držav srednje in vzhodne Evrope, do nenacionalnih evropskih vsebin.

Zmanjšanje sredstev za podprogram Kultura v okviru programa **Ustvarjalna Evropa** za 15 % bi onemogočilo doseganje kritične mase za odzivanje na potrebe kulturnega in ustvarjalnega sektorja. To bi pomenilo zlasti manj evropske dodane vrednosti in tako manjši učinek na kulturno raznolikost, manj možnosti za čezmejno sodelovanje, manj priložnosti na trgu in zmanjšanje poklicnih možnosti za izvajalce iz kulturnega in ustvarjalnega sektorja. Zmanjšal bi se družbeni učinek, mednarodno odpiranje programa pa bi bilo morda treba omejiti na raven izpred leta 2014 in opustiti sodelovanje ključnih sosednjih partnerskih držav EU.

Lahko bi bilo ogroženo **finančno jamstvo** za kulturni in ustvarjalni sektor, kar bi negativno vplivalo nanj, zlasti v vzhodnih državah, v katerih so finančni trgi manj razviti in kjer je zato manj možnosti za dostop do finančnih sredstev.

Zavržena alternativa v oceni učinka: en program

Iz razlogov, povezanih s pravno podlago, je bila alternativa, predlagana pri tretjem scenariju enotnega instrumenta/programa, zavržena. Večina dejavnosti in politik namreč temelji na členih, ki zahtevajo redni zakonodajni postopek, razen za sedanji program Evropa za državljane. Trenutno je glavni poudarek programa Evropa za državljane na državljanski udeležbi in zato temelji na členu 352 PDEU (soglasje). Po analizi bi bilo mogoče cilje ustreznih dejavnosti z določenimi spremembami njihovih poudarkov prilagoditi novemu pristopu širšega programa; v takem primeru bi spadali na področje uporabe člena 167(1) in (2) PDEU, ki zahteva redni zakonodajni postopek. Vendar mora glede na stališče Združenega kraljestva in Irske v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice ter stališče Danske, kot je določeno v protokolih št. 21 in 22, priloženih Pogodbama, program za pravosodje, ki se ureja po rednem zakonodajnem postopku, ostati ločen instrument.

Predlagana alternativa v oceni učinka: okvir vrednot EU z dvema programoma financiranja

Analiza kaže, da je še veliko možnosti za izboljšanje sedanjega stanja s štirimi programi financiranja. Zato se kot alternativa sedanjemu stanju in osnovnemu scenariju predlaga razvoj sinergij med sedanjimi programi in posebnimi vrsticami ter njihova združitev v enotni politični okvir o vrednotah EU z dvema temeljnima programoma financiranja: programom za evropsko kulturo, pravice in vrednote ter programom za pravosodje, kakor je predstavljeno v nadaljevanju:

Nova struktura prihodnjega financiranja kot alternativa osnovnemu scenariju je namenjena:

- razvijanju sinergij med politikami in iskanju skupne podlage za ukrepanje ob upoštevanju njihovih posebnosti;
- zmanjšanju prekrivanja in razdrobljenosti;
- zagotavljanju prožnosti pri dodeljevanju sredstev ob hkratnem zagotavljanju določene stopnje predvidljivosti financiranja, namenjenega posameznim politikam;
- spodbujanju medsektorskih in inovativnih ukrepov;
- zagotavljanju kritične mase virov za spodbujanje vrednot ob upoštevanju potreb posameznih politik.

Obdržana alternativa

Komisija se je odločila, da bo program Ustvarjalna Evropa samostojen program ter da se vzpostavi sklad za pravosodje, pravice in vrednote, ki vključuje dva programa: program za pravosodje ter program za pravice in vrednote. Ocena učinka je še vedno veljavna kot podlaga za te pobude. Ta sklep je odražen v svežnju predloga večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2020, ki ga je Komisija predstavila 2. maja 2018⁴.

• Poenostavitev

Predlagani program za pravice in vrednote je rezultat združitve dveh programov financiranja, in sicer programa za pravice, enakost in državljanstvo in programa Evropa za državljane. Ta programa sta majhna instrumenta, ki ne moreta doseči kritične mase in katerih uspešnost je omejena z njunima sorazmerno majhnima proračunoma. Zato bo njuna združitev privedla do poenostavitve, sinergij in vzajemne krepitve ter bo pomagala izboljšati njuno uspešnost.

Z novim povezovanjem državljskih dejavnosti v okviru istih ciljev bodo postopki lažji za upravičence, ki bodo imeli za svoje predloge na voljo enotno vstopno točko.

Sedanji program Evropa za državljane je bil že precej poenostavljen z ukrepi, kot so pavšalni zneski, pavšalne stopnje ter vloge in sklepi o nepovratnih sredstvih v obliki elektronskih obrazcev. V skladu s tem se bo na področjih politike, ki se financirajo iz programa za pravice, enakost in državljanstvo, prizadevalo za poenostavljeno izvajanje z ukrepi, kot so pavšalni zneski, pavšalne stopnje in stroški na enoto.

Zapletenost in raznolikost pravil za financiranje tekočih programov pomenita oviro za prosilce. Zagotovitev enotne vstopne točke za zunanje uporabnike pri sodelovanju v življenjskem ciklu nepovratnih sredstev (tj. portal za udeležence), ki vključuje splošen sistem za upravljanje nepovratnih sredstev, ima lahko pomembno vlogo pri poenostavitvi dostopa do programa. Program za pravice, enakost in državljanstvo se upravlja prek korporativnega sistema Komisije, ki je bil prvotno razvit za program Obzorje 2020, program Evropa za državljane pa bi lahko temu sledil pozneje. Po dokončanju te migracije bo ta poenostavitev koristila programu za pravice in vrednote in njegovim upravičencem.

⁴ COM(2018) 321.

- **Temeljne pravice**

Cilji programa za pravice in vrednote so tesno povezani s spodbujanjem temeljnih pravic in so v skladu z Listino EU o temeljnih pravicah. Novi program bo skupaj s programom za pravosodje del sklada za pravosodje, pravice in vrednote v okviru proračuna EU, katerega cilj je ohranjanje odprtih, demokratičnih in vključujočih družb, opolnomočenje ljudi z zaščito ter spodbujanjem pravic in vrednot ter nadaljnji razvoj območja pravosodja EU.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Za izvajanje programa za pravice in vrednote od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2027 bodo dodeljena finančna sredstva v znesku [641 705 000] EUR (v tekočih cenah).

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Za določitev ureditev izvajanja programa bo pripravljen izvedbeni načrt.

Za določitev, kako in v okviru katere podatkovne strategije je treba ukrepe izvajati v praksi, bo oblikovan načrt spremljanja in ocenjevanja. Spremljanje programa bo potekalo stalno (npr. za pravočasno odzivanje na nepredvidene dogodke in izredne potrebe) in redno (za poročanje o ključnih dogodkih, kot so razpisi za zbiranje predlogov, pregled projektov, dogodki usklajevanja ali razširjanja) ter bo po potrebi vključeno v ključne kazalnike programa. Poročila o spremljanju bodo nato vključena v:

- vmesno oceno (najpozneje štiri leta po začetku izvajanja programa) v povezavi s končno oceno predhodnih programov ter
- končno oceno (ki bo opravljena najpozneje štiri leta po koncu programskega obdobja).

Ta ocenjevanja bodo opravljena v skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016⁵, v katerem so vse tri institucije potrdile, da bi morale ocenjevanje obstoječe zakonodaje in politik biti podlaga za oceno učinka glede možnosti za nadaljnje ukrepanje. Z ocenjevanji se bodo z uporabo kazalnikov/ciljev programa in podrobno analizo glede tega, v kolikšni meri se program lahko šteje za ustreznega, uspešnega in učinkovitega ter ali zagotavlja dovolj veliko dodano vrednost EU in ali je usklajen z drugimi politikami EU, ocenili učinki programa na terenu. Ocenjevanja bodo upoštevala pridobljene izkušnje, da se obravnavajo morebitne ugotovljene pomanjkljivosti/težave, in priporočila za izkoristek morebitnih možnosti za nadaljnje izboljšanje ukrepov ali njihovih rezultatov ter maksimiranje njihove uporabe/njihovega učinka.

Komisija bo Evropskemu parlamentu, Svetu in vsem drugim zadevnim institucijam EU redno poročala s poročili o spremljanju in ocenjevanju ter javno preglednico ključnih kazalnikov programa.

Pomemben del programa bo izvajala Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA) pod nadzorom služb Komisije, pristojnih za program.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Splošni cilj predlaganega programa za pravice in vrednote je „zaščititi ter spodbujati pravice in vrednote, kakor so zapisane v Pogodbah EU in v Listini EU o temeljnih pravicah, tudi s

⁵ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje; UL L 123, 12.5.2016, str. 1–14.

podpiranjem organizacij civilne družbe, da se ohranijo odprte, demokratične in vključujoče družbe“. Ta splošni cilj bo dosežen s tremi specifičnimi cilji: spodbujanjem enakosti in pravic, spodbujanjem delovanja in udeležbe državljanov v demokratičnem življenju Unije ter bojem proti vsem oblikam nasilja. Program bo zagotavljal in pospeševal sinergije med različnimi specifičnimi cilji, da bi se učinkoviteje podpirala področja politik, ki jih zajemajo ti cilji, in povečal njihov potencial, da dosežejo ljudi. Da bi bil program učinkovit, bi moral s prilagojenimi pristopi upoštevati posebnosti različnih politik, njihove različne ciljne skupine in njihove posebne potrebe.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o vzpostavitvi programa za pravice in vrednote**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 16(2), člena 19(2), člena 21(2), člena 24, člena 167 in člena 168 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora,⁶

ob upoštevanju mnenja Odbora regij,⁷

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 2 Pogodbe o Evropski uniji „Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških.“ Člen 3 nadalje določa, da je cilj Unije „krepitev miru, njenih vrednot in blaginje njenih narodov“ ter da Unija med drugim „spoštuje svojo bogato kulturno in jezikovno raznolikost ter skrbi za varovanje in razvoj evropske kulturne dediščine“. Navedene vrednote so bile ponovno potrjene in oblikovane v pravicah, svoboščinah in načelih, zapisanih v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.
- (2) Še naprej je treba spodbujati in izvrševati navedene pravice in vrednote, ki jih morajo državljani in narodi deliti in morajo biti v središču projekta EU. Zato bo v proračunu EU ustanovljen nov sklad za pravosodje, pravice in vrednote, ki ga bosta sestavljala program za pravice in vrednote ter program za pravosodje. V času, ko se evropske družbe soočajo z ekstremizmom, radikalizmom in delitvijo, je bolj kot kadar koli prej pomembno spodbujati, krepiti in braniti pravosodje, pravice in vrednote EU: človekove pravice, spoštovanje človekovega dostojanstva, svobodo, demokracijo, enakost in pravno državo. To bo imelo globoke in neposredne posledice za politično, družbeno, kulturno in gospodarsko življenje v EU. Program za pravosodje bo kot del novega sklada še naprej podpiral nadaljnji razvoj območja pravosodja Unije in čezmejnega sodelovanja. Program za pravice in vrednote bo združil program za pravice, enakost in državljanstvo za obdobje 2014–2020, vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 1381/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁸, ter program Evropa za državljane, ki je bil

⁶ UL C , , str. .

⁷ UL C , , str. .

⁸ Uredba (EU) št. 1381/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o uvedbi programa za pravice, enakost in državljanstvo za obdobje od 2014 do 2020 (UL L 354, 28.12.2013, str. 62).

vzpostavljen z Uredbo Sveta (EU) št. 390/2014⁹ (v nadaljnjem besedilu: predhodna programa).

- (3) Sklad za pravosodje, pravice in vrednote ter njegova dva temeljna programa financiranja bodo osredotočeni predvsem na ljudi in subjekte, ki prispevajo k uresničevanju in oživljanju naših skupnih vrednot, pravic in bogate raznolikosti. Končni cilj je spodbujanje in ohranjanje enakopravne, vključujoče in demokratične družbe, ki temelji na pravicah. To vključuje živahno civilno družbo, spodbujanje demokratične, državljanske in družbene udeležbe ljudi ter spodbujanje bogate raznolikosti evropske družbe, ki temelji na naši skupni zgodovini in spominu. Člen 11 Pogodbe o evropski uniji nadalje določa, da morajo institucije državljanom in predstavniki združenjem na ustrezen način dati možnost izražanja in javne izmenjave mnenj glede vseh področij delovanja Unije.
- (4) Program za pravice in vrednote (v nadaljnjem besedilu: program) bi moral omogočiti razvoj sinergij za obravnavo izzivov, ki so skupni spodbujanju in zaščiti vrednot, ter doseganje kritične razsežnosti za doseganje konkretnih rezultatov na terenu. To bi bilo treba doseči z nadgrajevanjem pozitivnih izkušenj iz predhodnih programov. S tem se bo omogočilo polno izkoriščanje morebitnih sinergij za učinkovitejšo podporo zajetih področij politik in povečanje njihove zmožnosti za doseganje ljudi. Da bi bil program učinkovit, bi moral s prilagojenimi pristopi upoštevati posebnosti različnih politik, njihove različne ciljne skupine in njihove posebne potrebe.
- (5) Za približanje Evropske unije njenim državljanom so potrebni najrazličnejši ukrepi in usklajena prizadevanja. Zbliževanje državljanov prek projektov partnerstev med mesti ali mrež mest in podpiranje organizacij civilne družbe na področjih, ki jih zajema program, bosta prispevala k povečanju udeležbe državljanov v družbi, posledično pa tudi k njihovem večjemu sodelovanju v demokratičnem življenju Unije. Hkrati podpirne dejavnosti za spodbujanje medsebojnega razumevanja, raznolikosti, dialoga in spoštovanja drugih vzbujajo občutek pripadnosti in evropske identitete, ki temelji na skupnem razumevanju evropskih vrednot, kulture, zgodovine in dediščine. Spodbujanje večjega občutka pripadnosti Uniji in vrednot Unije je zaradi odmaknjenosti in oddaljenosti od evropske celine še posebej pomembno pri državljanih EU iz najbolj oddaljenih regij.
- (6) Dejavnosti spominjanja in kritični razmislek glede evropskega zgodovinskega spomina so potrebni za ozaveščanje državljanov o skupni zgodovini kot temelju za skupno prihodnost moralne cilje in skupne vrednote. Treba bi bilo upoštevati tudi pomen zgodovinskih, kulturnih in medkulturnih vidikov ter povezave med spominjanjem in oblikovanjem evropske identitete ter občutka skupne pripadnosti.
- (7) Državljeni bi se morali bolj zavedati svojih pravic, ki izhajajo iz državljanstva Unije, in bi se morali počutiti, da lahko sproščeno živijo, potujejo, študirajo, delajo in sodelujejo v prostovoljnih dejavnostih v drugih državah članicah, pri čemer bi morali imeti občutek, da lahko uživajo in uveljavljajo svoje državljanske pravice, zaupajo v enakopravnost dostopa do njihovih pravic ter v njihovo nediskriminatorno polno uveljavljanje in zaščito, ne glede na to, kje v Uniji se nahajajo. Civilno družbo je treba podpreti pri spodbujanju in varovanju skupnih vrednot EU v skladu s členom 2 PEU ter ozaveščanju o njih in pri prispevanju k učinkovitemu uveljavljanju pravic na podlagi prava Unije.

⁹ Uredba Sveta (EU) št. 390/2014 z dne 14. aprila 2014 o uvedbi programa „Evropa za državljane“ za obdobje 2014–2020 (UL L 115, 17.4.2014, str. 3).

- (8) Enakost žensk in moških je temeljna vrednota in cilj Evropske unije. Diskriminacija žensk in njihovo neenako obravnavanje pomeni kršitev njihovih temeljnih pravic in onemogoča njihovo polno politično, družbeno in gospodarsko udeležbo v družbi. Poleg tega obstajajo strukturne in kulturne ovire za doseganje resnične enakosti spolov. Pri spodbujanju enakosti spolov pri vseh dejavnostih Unije gre tako za osrednjo dejavnost Unije in gonilno silo gospodarske rasti, ki bi jo moral program podpirati.
- (9) Nasilje na podlagi spola in nasilje nad otroki in mladimi je resna kršitev temeljnih pravic. Nasilje je še naprej prisotno po vsej Uniji in v vseh družbenih in ekonomskih okoliščinah ter resno negativno vpliva na fizično in psihično zdravje žrtev ter na družbo v celoti. Še posebej so nasilju izpostavljeni otroci, mladi in ženske, zlasti v odnosih z bližnjimi. Z ukrepi bi bilo treba spodbujati pravice otroka in prispevati k zaščiti otrok pred poškodbami in nasiljem, ki ogrožajo njihovo fizično in psihično zdravje ter pomenijo kršitev njihovih pravic do razvoja, zaščite in dostojanstva. Boj proti vsem oblikam nasilja, spodbujanje preprečevanja ter zaščita žrtev in podpora zanje so prednostne naloge Unije, ki posameznikom omogočajo uveljavljanje njihovih temeljnih pravic in prispevajo k enakosti med ženskami in moškimi. Program bi moral podpirati te prednostne naloge.
- (10) Za preprečevanje vseh oblik nasilja in boj proti njim ter za zaščito žrtev sta potrebna močna politična volja in usklajeno ukrepanje, ki temelji na metodah in rezultatih predhodnih programov Daphne, programu za pravice, enakost in državljanstvo ter programu za pravosodje. Zlasti financiranje Daphne, ki je namenjeno podpori za žrtve nasilja in boju proti nasilju nad ženskami, otroki in mladimi, je bilo od samega začetka leta 1997 resnično uspešno, tako v smislu priljubljenosti pri zainteresiranih straneh (javni organi, akademske institucije in nevladne organizacije) kot v smislu uspešnosti financiranih projektov. Zagotavljalo je financiranje projektov za ozaveščanje, zagotavljanje podpornih storitev za žrtve ter podporo dejavnosti nevladnih organizacij (NVO), ki delujejo na terenu. Obravnavalo je vse oblike nasilja, kot so nasilje v družini, spolno nasilje, trgovina z ljudmi ter nove oblike nasilja, kot je kibernetško ustrahovanje. Zato je pomembno, da se vsi ti ukrepi izvajajo še naprej in da se navedeni rezultati in pridobljene izkušnje ustrezno upoštevajo pri izvajanju programa.
- (11) Nediskriminacija je temeljno načelo Unije. Člen 19 Pogodbe o delovanju Evropske unije omogoča ukrepe za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Načelo nediskriminacije je zapisano tudi v členu 21 Listine. Treba bi bilo upoštevati posebnosti različnih oblik diskriminacije in vzporedno pripraviti ustrezne ukrepe za preprečevanje diskriminacije in boj proti njej na eni ali več osnovah. Program bi moral podpirati ukrepe za preprečevanje diskriminacije, rasizma, ksenofobije, antisemitizma, sovraštva do muslimanov in drugih oblik nestrpnosti ter boj proti njim. V tem smislu bi bilo treba posebno pozornost nameniti tudi preprečevanju in zatiranju vseh oblik nasilja, sovraštva, segregacije in stigmatizacije, pa tudi boju proti nasilništvu, nadlegovanju in nestrpnosti. Program bi bilo treba izvajati tako, da bi se vzajemno dopolnjeval z drugimi dejavnostmi Unije, ki imajo enake cilje, zlasti tistimi iz sporočila Komisije z dne 5. aprila 2011 z naslovom Okvir EU za nacionalne strategije

vključevanja Romov do leta 2020¹⁰ in iz priporočila Sveta z dne 9. decembra 2013 o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah¹¹.

- (12) Ovire zaradi stališč v družbi in ovire v okolju ter pomanjkanje dostopnosti preprečujejo, da bi invalidi pod enakimi pogoji kakor drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi. Invalidi se pogosto srečujejo z ovirami pri, med drugim, dostopu do trga dela, izkoriščanju prednosti vključujočega in kakovostnega izobraževanja, izogibanju revščini in socialni izključenosti, uživanju dostopa do pobud na področju kulture in medijev ter uveljavljanju svojih političnih pravic. Kot podpisnica Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov se je Unija skupaj z vsemi svojimi državami članicami zavezala, da bo spodbujala, varovala in zagotavljala polno in enakopravno uveljavljanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin za vse invalide. Določbe Konvencije o pravicah invalidov so postale sestavni del pravnega reda Unije.
- (13) Pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, stanovanja ter komunikacij (pravica do zasebnosti) je temeljna pravica, zapisana v členu 7 Listine o temeljnih pravicah. Varstvo osebnih podatkov je temeljna pravica, zapisana v členu 8 Listine o temeljnih pravicah in členu 16 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Skladnost s pravili o varstvu osebnih podatkov nadzirajo neodvisni nadzorni organi. Pravni okvir Unije, zlasti Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta¹² ter Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta¹³, določa določbe za zagotavljanje učinkovite zaščite pravice do varstva osebnih podatkov. Ta pravna instrumenta nacionalnim nadzornim organom za varstvo podatkov nalagata, da morajo spodbujati ozaveščenost in razumevanje javnosti o tveganjih, pravilih, zaščitnih ukrepih in pravicah v zvezi z obdelavo osebnih podatkov. Glede na pomen pravice do varstva osebnih podatkov v času hitrih tehnoloških sprememb bi morala biti Unija zmožna izvajati dejavnosti ozaveščanja ter opravljati študije in druge ustrezne dejavnosti.
- (14) Člen 24 PDEU določa, da Evropski parlament in Svet sprejmeta postopke in pogoje za vložitev državljanske pobude v smislu člena 11 Pogodbe o Evropski uniji. To sta storila s sprejetjem Uredbe [(EU) št. 211/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴]. Program bi moral podpirati financiranje tehnične in organizacijske podpore za izvajanje Uredbe [(EU) št. 211/2011], s čimer bi podpiral uresničevanje pravice državljanov do predlaganja in podpiranja evropske državljanske pobude.
- (15) V skladu s členoma 8 in 10 PDEU bi morali pri vseh dejavnostih v okviru programa podpirati vsesplošno upoštevanje ciljev enakosti spolov in načela nediskriminacije.
- (16) Člen 3(3) PEU Unijo obvezuje, da spodbuja varstvo pravic otrok v skladu s členom 24 Listine in Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah.
- (17) Države članice v skladu s pravnimi akti Unije o enakem obravnavanju ustanovijo neodvisne organe za spodbujanje enakega obravnavanja, znane kot „organi za enakost“, z namenom boja proti diskriminaciji na podlagi rase ali narodnosti in spola. Vendar so številne države članice te zahteve presegle in so zagotovile, da lahko organi za enakost obravnavajo tudi diskriminacijo na drugih podlagah, kot so starost, spolna

¹⁰ COM(2011) 173.

¹¹ UL C 378, 24.12.2013, str. 1.

¹² UL L 119, 4.5.2016, str. 1–88.

¹³ UL L 119, 4.5.2016, str. 89–131.

¹⁴ Uredba (EU) št. 211/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o državljanski pobudi (UL L 65, 11.3.2011, str. 1).

usmerjenost, vera in prepričanje, invalidnost ali drugo. Organi za enakost imajo ključno vlogo pri spodbujanju enakosti in zagotavljanju učinkovite uporabe zakonodaje o enakem obravnavanju, zlasti z zagotavljanjem neodvisne pomoči žrtvam diskriminacije, opravljanjem neodvisnih raziskav v zvezi z diskriminacijo, objavljanjem neodvisnih poročil in dajanjem priporočil o vseh vprašanih, povezanih z diskriminacijo v njihovi državi. Bistveno je, da je glede tega delo organov za enakost usklajeno na ravni Unije. Leta 2007 je bila ustanovljena mreža EQUINET. Člani mreže so nacionalni organi za spodbujanje enakega obravnavanja, kot je določeno z direktivama Sveta 2000/43/ES¹⁵ in 2004/113/ES¹⁶ ter direktivama 2006/54/ES¹⁷ in 2010/41/EU¹⁸ Evropskega parlamenta in Sveta. Položaj mreže EQUINET je edinstven, saj gre za edini subjekt, ki zagotavlja usklajevanje dejavnosti med organi za enakost. Ta dejavnost usklajevanja, ki jo opravlja mreža EQUINET, je ključnega pomena za dobro izvajanje protidiskriminacijske zakonodaje Unije v državah članicah in bi jo bilo treba podpirati v okviru programa.

- (18) Neodvisni organi za človekove pravice in organizacije civilne družbe imajo ključno vlogo pri spodbujanju in varstvu skupnih vrednot Unije iz člena 2 PEU ter ozaveščanju o njih in pri prispevanju k učinkovitemu uveljavljanju pravic v skladu s pravom Unije, vključno z Listino EU o temeljnih pravicah. Kot je razvidno iz resolucije Evropskega parlamenta z dne 18. aprila 2018, je ustrezna finančna podpora ključnega pomena za razvoj spodbudnega in trajnostnega okolja za organizacije civilne družbe, da se okrepi njihova vloga in da lahko svoje naloge izvajajo neodvisno in učinkovito. Financiranje EU dopolnjuje prizadevanja na nacionalni ravni, zato bi morale prispevati k podpiranju, opolnomočenju in izgradnji zmogljivosti neodvisnih organizacij civilne družbe, ki so dejavne pri spodbujanju človekovih pravic in katerih dejavnosti pomagajo pri strateškem uveljavljanju pravic v skladu s pravom EU in Listino EU o temeljnih pravicah, tudi prek dejavnosti zastopanja interesov in nadzora, ter k spodbujanju in zaščiti skupnih vrednot Unije na nacionalni ravni in ozaveščanju o tem.
- (19) Komisija bi morala zagotoviti splošno skladnost, dopolnjevanje in sinergije z delom organov, uradov in agencij Unije, zlasti z Evropskim inštitutom za enakost spolov in Agencijo Evropske unije za temeljne pravice, ter bi se morala seznaniti z delom drugih nacionalnih in mednarodnih akterjev na področjih, ki jih program zadeva.
- (20) Program bi moral biti pod določenimi pogoji odprt za sodelovanje držav članic Evropskega združenja za prosto trgovino (Efta), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), držav članic Efte, ki niso članice EGP, in drugih evropskih držav. Tudi države pristopnice, države kandidatke in potencialne države kandidatke, ki so udeležene v predpristopni strategiji, bi morale imeti možnost sodelovati v programu.

¹⁵ Direktiva Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost (UL L 180, 19.7.2000, str. 22).

¹⁶ Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi (UL L 373, 21.12.2004, str. 37).

¹⁷ Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (UL L 204, 26.7.2006, str. 23).

¹⁸ Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS (UL L 180, 15.7.2010, str. 1).

- (21) Za zagotovitev učinkovite dodelitve sredstev iz splošnega proračuna Unije je treba zagotoviti evropsko dodano vrednost vseh ukrepov, ki se izvajajo, ter njihovo dopolnjevanje z ukrepi držav članic, medtem ko je treba stremeti k skladnosti, dopolnjevanju in sinergijam s programi financiranja, ki podpirajo področja politike s tesnimi medsebojnimi vezmi, zlasti v okviru sklada za pravosodje, pravice in vrednote in s tem s programom za pravosodje, ter s programoma Ustvarjalna Evropa in Erasmus+, da bi uresničili potencial kulturnih povezav na področju kulture, medijev, umetnosti, izobraževanja in ustvarjalnosti. Treba je ustvariti sinergije z drugimi evropskimi programi financiranja, zlasti na področjih zaposlovanja, notranjega trga, podjetništva, mladine, zdravja, državljanstva, pravosodja, migracij, varnosti, raziskav, inovacij, tehnologije, industrije, kohezijske politike, turizma ter zunanjih odnosov, trgovine in razvoja.
- (22) Ta uredba določa finančna sredstva za program za pravice in vrednote, ki za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v letnem proračunskem postopku v smislu [točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju¹⁹].
- (23) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) [nova finančna uredba] (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba). Določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, kar vključuje pravila o nepovratnih sredstvih, nagradah, javnih naročilih, posrednem izvrševanju, finančnih instrumentih in proračunskih jamstvih.
- (24) Vrste financiranja in načine izvajanja iz te uredbe bi bilo treba izbrati na podlagi njihove ustreznosti za uresničevanje specifičnih ciljev in rezultatov ukrepov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme in pričakovana stopnja neupoštevanja veljavnih pravil. To bi moralo vključevati razmislek o uporabi pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in stroškov na enoto ter financiranja, ki ni povezano s stroški, kot je določeno v členu 125(1) finančne uredbe. V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2988/95²¹, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96²² in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939²³ bi bilo treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje, odpravljanje in preiskovanje nepravilnosti in goljufij, povračilo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitev upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (v nadaljnjem besedilu: EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga kazniva dejanja,

¹⁹ [UL C 373, 20.12.2013, str. 1. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32013O1220\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32013O1220(01))

²⁰ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

²¹ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

²² Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

²³ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta²⁴. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije ter Komisiji, uradu OLAF, EJT in Evropskemu računskemu sodišču podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

- (25) Tretje države, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), lahko v programih Unije sodelujejo v okviru sodelovanja, vzpostavljenem na podlagi Sporazuma EGP, ki določa izvajanje programov s sklepom na podlagi navedenega sporazuma. Tretje države lahko sodelujejo tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V to uredbo bi bilo treba uvesti posebno določbo, ki bi podelila potrebne pravice in dostop odgovornemu odredbodajalcu, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskemu računskemu sodišču, da bi lahko celovito izvrševali svoje pristojnosti.
- (26) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih sprejela Evropski parlament in Svet na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta pravila so določena v finančni uredbi in opredeljujejo zlasti postopek za določitev in izvrševanje proračuna z nepovratnimi sredstvi, javnimi naročili, nagradami in posrednim izvrševanjem ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih akterjev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, se nanašajo tudi na zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah, saj je spoštovanje tega načela bistven predpogoj za dobro finančno poslovanje in učinkovito financiranje EU.
- (27) V skladu s [členom 94 Sklepa Sveta 2013/755/EU²⁵] so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih (ČDO) upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji programa ter ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevni ČDO povezan.
- (28) Glede na to, kako pomembno je obvladovanje podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma in ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, bo ta program prispeval k vključevanju podnebnih ukrepov in k doseganju skupnega cilja, da bi bilo 25 % proračunskih odhodkov EU namenjenih podnebnim ciljem. Ustrezni ukrepi bodo opredeljeni med pripravo in izvajanjem programa ter ponovno ocenjeni v vmesni oceni.
- (29) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje je treba ta program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati pretiranemu urejanju in nalaganju upravnih bremen, zlasti državam članicam. Te zahteve lahko po potrebi vključujejo merljive kazalnike, ki so podlaga za ocenjevanje učinkov programa na terenu.
- (30) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi s kazalniki, kot so navedeni v členih 14 in 16 ter Prilogi II. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli,

²⁴ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

²⁵ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

- (31) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta²⁶ –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I **SPLOŠNE DOLOČBE**

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba vzpostavlja program za pravice in vrednote (v nadaljnjem besedilu: program).

V uredbi so določeni cilji programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.

Člen 2

Cilji programa

1. Splošni cilj programa je zaščititi ter spodbujati pravice in vrednote, kakor so zapisane v Pogodbah EU, tudi s podpiranjem organizacij civilne družbe, da se ohranijo odprte, demokratične in vključujoče družbe.
2. V okviru splošnega cilja iz odstavka 1 ima program naslednje specifične cilje, ki ustrezajo sklopom programa:
 - (a) spodbujanje enakosti in pravic (sklop enakost in pravice),
 - (b) spodbujanje delovanja in udeležbe državljanov v demokratičnem življenju Unije (sklop delovanje in udeležba državljanov),
 - (c) boj proti nasilju (sklop Daphne).

Člen 3

Sklop enakost in pravice

V okviru specifičnega cilja iz točke (a) člena 2(2) se program osredotoča na:

- (a) preprečevanje neenakosti in diskriminacije na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti in boj proti njim ter podpiranje celovitih politik za spodbujanje enakosti spolov in boja proti diskriminaciji ter vključevanja teh vprašanj, pa tudi podpiranje politik za boj proti rasizmu in vsem oblikam nestrpnosti;
- (b) zaščito in spodbujanje pravic otrok, pravic invalidov, pravic iz državljanstva Unije ter pravice do varstva osebnih podatkov.

²⁶ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

Člen 4
Sklop delovanje in udeležba državljanov

V okviru specifičnega cilja iz točke (b) člena 2(2) se program osredotoča na:

- (a) izboljšanje razumevanja Unije, njene zgodovine, kulturne dediščine in raznolikosti pri državljanih;
- (b) spodbujanje izmenjave in sodelovanja med državljani različnih držav; spodbujanje državljanske in demokratične udeležbe državljanov, ki državljanom in predstavniškim združenjem omogoča izražanje in javno izmenjavo mnenj glede vseh področij delovanja Unije.

Člen 5
Sklop Daphne

V okviru specifičnega cilja iz točke (c) člena 2(2) se program osredotoča na:

- (a) preprečevanje vseh oblik nasilja nad otroki, mladimi in ženskami ter nasilja nad drugimi ogroženimi skupinami in boj proti tovrstnemu nasilju;
- (b) podporo in zaščito za žrtve tovrstnega nasilja.

Člen 6
Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje programa za obdobje 2021–2027 znašajo [641 705 000] EUR v tekočih cenah.
2. V okviru zneska iz odstavka 1 se za naslednje cilje dodelita naslednja okvirna zneska:
 - (a) [408 705 000] EUR za specifična cilja iz člena 2(2)(a) in 2(2)(c);
 - (b) [233 000 000] EUR za specifični cilj iz člena 2(2)(b).
3. Znesek iz odstavka 1 se lahko uporabi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje programa, npr. dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijskotehnološkimi sistemi, študije, srečanja strokovnjakov ter komuniciranje o prednostnih nalogah in področjih, povezanih s splošnimi cilji programa.
4. Brez poseganja v finančno uredbo so lahko odhodki za ukrepe, ki izhajajo iz projektov, vključenih v prvi program dela, upravičeni od 1. januarja 2021.
5. Viri, dodeljeni državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo prerazporedijo na program. Komisija te vire izvršuje neposredno v skladu s členom 62(1)(a) finančne uredbe ali posredno v skladu s členom 62(1)(c). Če je to mogoče, se ti viri uporabijo v korist zadevne države članice.

Člen 7
Tretje države, pridružene programu

1. V programu lahko ob izpolnjevanju pogojev sodelujejo naslednje države:
 - (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino (Efta), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu EGP;

- (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne države kandidatke v skladu s splošnimi načeli in pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- (c) države, ki jih zajema evropska sosedstva politika, v skladu s splošnimi načeli in pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- (d) druge tretje države v skladu s pogoji, določenimi v posebnem sporazumu, ki zajema udeležbo tretjih držav v katerem koli programu Unije, pod pogojem, da sporazum:
 - zagotavlja pravično ravnovesje glede prispevkov in koristi tretje države, ki sodeluje v programih Unije;
 - določa pogoje za udeležbo v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe in njihove upravne stroške. Ti prispevki so namenski prejemki v skladu s členom [21(5)] [nove finančne uredbe];
 - tretji državi ne daje pooblastila za odločanje o programu;
 - Uniji zagotavlja pravice za zagotavljanje dobrega finančnega poslovanja in zaščito njenih finančnih interesov.

Člen 8

Izvajanje in oblike financiranja EU

1. Program se izvaja z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo ali s posrednim upravljanjem z organi iz člena 61(1)(c) finančne uredbe.
2. S programom se lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe.
3. [Prispevki za mehanizem vzajemnega zavarovanja lahko krijejo tveganje, povezano s povračilom sredstev, ki jih dolgujejo prejemniki, in se v skladu s finančno uredbo štejejo za zadostno jamstvo. Uporabljajo se določbe iz [člena X] Uredbe XXX [uredbe, ki bo nasledila uredbo o Jamstvenem skladu].]

Člen 9

Vrsta ukrepov

Financiranje v skladu s to uredbo lahko prejmejo ukrepi, ki prispevajo k doseganju specifičnega cilja iz člena 2. Do financiranja so upravičene zlasti dejavnosti, navedene v Prilogi I.

POGLAVJE II NEPOVRATNA SREDSTVA

Člen 10

Nepovratna sredstva

1. Nepovratna sredstva v okviru programa se dodeljujejo in upravljajo v skladu z naslovom VIII finančne uredbe.

2. Komisijo za ocenjevanje lahko sestavljajo zunanji strokovnjaki.

Člen 11

Kumulativno [, dopolnilno] in kombinirano financiranje

1. Ukrep, ki je prejel prispevek v okviru programa, lahko prejme tudi prispevek v okviru katerega koli drugega programa Unije, vključno s skladi z deljenim upravljanjem, če prispevki ne krijejo istih stroškov. [Kumulativno financiranje ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa, podpora v okviru različnih programov Unije pa se lahko izračuna po načelu sorazmernosti.]
2. Če program ter skladi z deljenim upravljanjem iz člena 1 Uredbe (EU) [XX] [uredba o skupnih določbah] zagotavljajo skupno finančno podporo enemu ukrepu, se navedeni ukrep izvaja v skladu s pravili iz te uredbe, vključno s pravili o izterjavi neupravičeno izplačanih zneskov.
3. Ukrepi, ki so upravičeni v okviru programa in izpolnjujejo pogoje iz drugega pododstavka, lahko pridejo v poštev za financiranje s strani skladov z deljenim upravljanjem. V tem primeru se uporabljajo stopnje sofinanciranja in pravila o upravičenosti iz te uredbe.

Ukrepi iz prvega pododstavka morajo izpolnjevati naslednje kumulativne pogoje:

- (a) bili so ocenjeni v razpisu za zbiranje predlogov v okviru programa;
- (b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti tega razpisa za zbiranje predlogov;
- (c) ne smejo biti financirani v okviru tega razpisa za zbiranje predlogov zaradi proračunskih omejitev.

Ukrepe izvaja organ upravljanja iz člena [65] Uredbe (EU) [XX] [uredba o skupnih določbah] v skladu s pravili iz navedene uredbe in uredb za posamezne sklade, vključno s pravili o finančnih popravkih.

Člen 12

Upravičeni subjekti

1. Poleg meril iz [člena 197] finančne uredbe se uporabljajo merila za upravičenost iz odstavkov 2 in 3.
2. Upravičeni so naslednji subjekti:
 - (a) pravni subjekti s sedežem v eni od naslednjih držav:
 - državi članici ali z njo povezani čezmorski državi ali ozemlju;
 - tretji državi, pridruženi programu;
 - (b) vsi pravni subjekti, ustanovljeni v skladu s pravom Unije, in vse mednarodne organizacije.
3. Evropski mreži organov za enakost (EQUINET) se lahko brez razpisa za zbiranje predlogov dodelijo nepovratna sredstva za poslovanje za kritje odhodkov, povezanih z njenim stalnim delovnim programom.

POGLAVJE III

NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE, OCENJEVANJE IN KONTROLA

Člen 13

Program dela

1. Program se izvaja s programi dela iz člena 110 finančne uredbe.
2. Komisija sprejme program dela z izvedbenim aktom. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 19.

Člen 14

Spremljanje in poročanje

1. Kazalniki za poročanje o napredku programa pri doseganju specifičnih ciljev iz člena 2 so določeni v Prilogi II.
2. Za zagotovitev učinkovite ocene napredka programa glede doseganja njegovih ciljev se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 16, da oblikuje določbe za okvir spremljanja in ocenjevanja, vključno s spremembami Priloge II, z namenom pregleda in dopolnitve kazalnikov, kjer je to potrebno.
3. Sistem za poročanje o smotrnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja in rezultatov programa zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno. V ta namen se prejemnikom finančnih sredstev Unije in državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

Člen 15

Ocenjevanje

1. Ocene se opravijo pravočasno, da prispevajo k postopku odločanja.
2. Vmesna ocena programa se opravi, ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju programa, vendar najpozneje v štirih letih od začetka izvajanja programa. Pri vmesni oceni se upoštevajo rezultati ocen dolgoročnega učinka predhodnih programov (program za pravice, enakost in državljanstvo ter program Evropa za državljanje).
3. Na koncu izvajanja programa, vendar ne pozneje kot v štirih letih po zaključku obdobja iz člena 1, Komisija opravi končno oceno programa.
4. Komisija zaključke teh ocen skupaj s svojimi pripombami predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

Člen 16

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 14 se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2027.
3. Prenos pooblastila iz člena 14 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na

poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 14, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 17

Zaščita finančnih interesov Unije

Če tretja država v programu sodeluje na podlagi sklepa v okviru mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, podeli potrebne pravice in dostop odgovornemu odredbodajalcu, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskemu računskemu sodišču, da bi lahko celovito izvrševali svoje pristojnosti. V primeru Evropskega urada za boj proti goljufijam take pravice zajemajo pravico do izvajanja preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, v skladu z določbami Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF).

POGLAVJE IV

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 18

Informiranje, komuniciranje in oglaševanje

1. Prejemniki finančnih sredstev Unije potrdijo izvor in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije (zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov) z zagotavljanjem jasnih, učinkovitih in sorazmernih ciljno usmerjenih informacij različnemu občinstvu, vključno z mediji in javnostjo.
2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s programom ter njegovimi ukrepi in rezultati. Finančna sredstva, dodeljena programu, prispevajo tudi k institucionalnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji iz člena 2.

Člen 19

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Odbor se lahko za obravnavo posameznih sklopov programa sestane v posebnih sestavah.

Člen 20
Razveljavitev

Uredba (EU) št. 1381/2013 in Uredba (EU) št. 390/2014 se razveljavita z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 21
Prehodne določbe

1. Ta uredba do zaključka zadevnih ukrepov ne vpliva na njihovo nadaljevanje ali spremembo v skladu z uredbama (EU) št. 1381/2013 in (EU) št. 390/2014, ki se še naprej uporabljata za zadevne ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med programom in ukrepi, sprejetimi v okviru predhodnih programov, vzpostavljenih z uredbama (EU) št. 1381/2013 in (EU) št. 390/2014.
3. Po potrebi se lahko v proračun po letu 2027 knjižijo odobritve za kritje odhodkov iz člena 6(3), da se omogoči upravljanje ukrepov, ki ne bodo zaključeni do 31. decembra 2027.

Člen 22
Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

- 1.1. Naslov predloga/pobude
- 1.2. Zadevna področja (*programski sklop*)
- 1.3. Vrsta predloga/pobude
- 1.5. Utemeljitev predloga/pobude
- 1.6. Trajanje ukrepa in finančnih posledic
- 1.7. Načrtovani načini upravljanja

2. UKREPI UPRAVLJANJA

- 2.1. Pravila o spremljanju in poročanju
- 2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi
- 2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

- 3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice
- 3.2. Ocenjene posledice za odhodke
 - 3.2.1. *Povzetek ocenjenih posledic za odhodke*
 - 3.2.3. *Ocenjene posledice za odobritve za upravne zadeve*
 - 3.2.5. *Udeležba tretjih oseb pri financiranju*
- 3.3. Ocenjene posledice za prihodke

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Program za pravice in vrednote

1.2. Zadevna področja v strukturi ABM/ABB²⁷

II. Kohezija in vrednote 7. Vlaganje v ljudi, socialno kohezijo in vrednote
Pravosodje, pravice in vrednote

1.3. Vrsta predloga/pobude

- nov ukrep
- nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa²⁸
- podaljšanje obstoječega ukrepa
- združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.4. Utemeljitev predloga/pobude

1.4.1. *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Ker je zakonodaja ključna za izvajanje ciljev Unije na področju pravic in vrednot, jo je treba dopolniti na druge načine. V tem okviru ima financiranje pomembno vlogo. Financiranje bi ozaveščenost glede vrednot, učinkovitost zakonodaje in pravice, zapisane neposredno v Pogodbo, okrepilo zlasti z razširitvijo znanja, ozaveščenosti in sposobnosti državljanov, strokovnjakov in zainteresiranih strani, prek podpore:

- obveščanju in ozaveščanju javnosti, vključno s podpiranjem nacionalnih in evropskih kampanj za obveščanje ljudi o njihovih pravicah, zagotovljenih s pravom EU, in o tem, kako jih uveljavljati v praksi, ter z dejavnostmi spominjanja;
- usposabljanju in krepitvi zmogljivosti za delavce v pravni stroki (kot so sodniki in tožilci) in druge pravosodne delavce, da se jih opremi z orodji za učinkovito uresničevanje pravic in politik EU v praksi.

Financiranje ima osrednjo vlogo tudi pri spodbujanju sodelovanja na nadnacionalni ravni in pri oblikovanju medsebojnega zaupanja, in sicer prek:

- krepitve omrežij in civilne družbe, tj. organizacij na ravni EU za pomoč pri pripravi prihodnjih pobud na tem področju in spodbujanje njihovega doslednega izvajanja po vsej Evropi;
- čezmejnega sodelovanja pri izvrševanju, na primer pri vzpostavitvi sistemov za opozarjanje o pogrešanih otrocih ter usklajevanju operativnega in čezmejnega sodelovanja na področju boja proti drogam.

Financiranje bi moralo poleg tega podpirati: raziskave, analize in druge podporne dejavnosti, da se zakonodajalcu zagotovijo jasne in podrobne informacije o težavah in stanju na terenu. Rezultati teh dejavnosti prispevajo k razvoju in izvajanju politik

²⁷

ABM: upravljanje po dejavnostih, ABB: oblikovanje proračuna po dejavnostih.

²⁸

Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

EU ter zagotavljajo, da te temeljijo na dokazih, da so dobro ciljno usmerjene in dobro strukturirane.

Vse te dejavnosti se bodo izvajale v celotnem obdobju 2021–2027. Ob upoštevanju hitrosti novih političnih izzivov, s katerimi se moramo soočiti in se nanje odzvati, je v tej fazi težko določiti natančno uvajanje ustreznih ukrepov.

- 1.4.2. *Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Razlogi za ukrepanje na evropski ravni (predhodno)

Financiranje iz programa za pravice in vrednote se osredotoča na dejavnosti, v katerih posredovanje EU lahko prinese dodatno vrednost v primerjavi s samostojnim ukrepanjem držav članic. Dejavnosti, ki jih zajema ta uredba, prispevajo k učinkoviti uporabi pravnega reda z razvijanjem medsebojnega zaupanja med državami članicami, z večanjem obsega čezmejnega sodelovanja in spletnega povezovanja ter doseganjem pravilne, skladne in dosledne uporabe prava Unije po vsej Uniji. Le ukrepanje na ravni Unije lahko zagotovi usklajene dejavnosti, ki lahko dosežejo vse države članice. Evropska unija je v boljšem položaju kot države članice, da obravnava čezmejne primere in zagotovi evropsko platformo za vzajemno učenje. Brez podpore Unije bi zainteresirane strani podobne težave skušale rešiti na razdrobljen in nepovezan način.

Za spodbujanje in zaščito vrednot so potrebni mehanizmi nadnacionalnega sodelovanja in priložnosti nadnacionalnega mreženja, ki jih običajno države članice same ne morejo doseči.

Posameznike na številnih področjih, kot so enakost in nediskriminacija ali državljanstvo, varujeta pravo in zakonodaja Unije, vendar se ti svojih pravic ne zavedajo dovolj. Samo ukrepi za ozaveščanje, izmenjava dobre prakse in usposabljanje na ravni EU lahko zagotovijo, da se dosežejo osebe v vseh državah članicah, da so upravne strukture/organi obveščeni in da se prenaša dosledno sporočilo, ob tem pa izkorišča ekonomija obsega ter zagotovita kakovost ukrepov in to, da države članice dosledno razlagajo in uporabljajo zakonodajne instrumente po vsej EU.

Na nacionalni ali regionalni ravni je financiranje dejavnosti za spodbujanje udeležbe državljanov kot državljanov EU zelo omejeno, za dejavnosti spominjanja pa je v številnih državah EU na voljo še manj financiranja. Tudi v primerih, ko upravičenci prejmejo sredstva za podobne dejavnosti, alternativni viri financiranja spodbujanju državljanstva in spominjanja na ravni EU ne dajejo prednosti. Omejene ali neobstoječe zmožnosti zainteresiranih strani za izvedbo podobnih projektov brez podpore financiranja EU izpostavljajo raven odvisnosti upravičencev od njih.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost Unije (naknadno)

Sodelovanje in mreženje med zainteresiranimi stranmi bo vodilo k razširjanju dobrih praks, zlasti inovativnih in celostnih pristopov v različnih državah članicah. Sodelujoči v teh dejavnostih bodo delovali kot razmnoževalci v svojih poklicnih dejavnostih in bodo obsežneje razširjali dobre prakse v svoji državi članici.

Podprta bo zanesljiva analitična podlaga za podporo in razvoj politik. Posredovanje Evropske unije omogoča, da se te dejavnosti dosledno izvajajo po vsej Uniji, in zagotavlja ekonomijo obsega.

1.4.3. *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

Vmesna ocena, opravljena za sedanjí program na področju pravic, enakosti in državljanstva, je potrdila splošno učinkovitost programov, vendar so bili opredeljeni tudi nekateri vidiki, pri katerih so potrebne izboljšave, zlasti potreba po večjem poudarku na nastajajočih potrebah, sprememba kazalnikov spremljanja, doseganje večje geografske uravnoveženosti med upravičenci, povečanje prepoznavnosti programa in krepitev sinergij z drugimi ustreznimi programi financiranja in pobudami EU.

Poročilo o vmesni oceni programa Evropa za državljane za obdobje 2014–2020 je potrdilo, da splošni cilji ustrezajo trenutnim potrebam v EU po spodbujanju državljske udeležbe ter ozaveščanju o vrednotah, zgodovini in raznolikosti EU. Program Evropa za državljane je dokazal svojo dodano vrednost tako glede vpliva na udeležence kot svoje vloge pri dopolnjevanju drugih programov financiranja EU in pobud politik na področjih izobraževanja, kulture in državljanstva EU. Nepovratna sredstva za ukrepe in za poslovanje so bila uspešno izvedena. Vidiki, ki bi jih bilo treba izboljšati, se zlasti nanašajo na večjo prepoznavnost programa, spremembe kazalnikov spremljanja ter krepitev sinergij z drugimi ustreznimi programi financiranja in pobudami EU.

1.4.4. *Skladnost in možnosti sinergij z drugimi ustreznimi instrumenti*

Program si bo prizadeval za sinergije, skladnost in dopolnjevanje z drugimi instrumenti Unije, med drugim s Programom za enotni trg, saj podpira opolnomočenje potrošnikov in krepitev dejavnosti izvršilnih organov na področju varstva potrošnikov; z Evropskim socialnim skladom+ zaradi njegovega znatnega in neposrednega učinka na ljudi – tudi na tiste z najmanj možnostmi in ki so žrtve diskriminacije – ter njegove pomembnosti za spodbujanje enakosti spolov in enakih možnosti, evropskih vrednot ter spoštovanja temeljnih pravic. Spodbujanje vrednot in pravic znotraj EU se odraža v njihovem spodbujanju na svetovni ravni, tudi prek povezav z izvajanjem ciljev trajnostnega razvoja. Glede na to se lahko sinergije razvijajo tudi z zunanjim delovanjem na večstranski ravni. S tem ne bo prišlo do podvajanja z dejavnostmi v okviru teh drugih programov in se bodo za doseganje skupnih ciljev sredstva lahko razdelila med program za pravice in vrednote ter program za pravosodje.

1.5. Trajanje ukrepa in finančnih posledic

Časovno omejeno

- x trajanje od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2027
- x finančne posledice med letoma 2021 in 2027 za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma 2021 in 2027 in naprej za odobritve plačil.

Časovno neomejeno

izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL, ki mu sledi izvajanje predloga/pobude v celoti.

1.6. Načrtovani načini upravljanja²⁹

x Neposredno upravljanje – Komisija:

- x z lastnimi službami, vključno z zaposlenimi v delegacijah Unije,
- x prek izvajalskih agencij.

Deljeno upravljanje z državami članicami.

Posredno upravljanje s poverjanjem nalog izvrševanja proračuna:

- tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
- mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
- subjektom javnega prava,
- subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščenim za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP v skladu z naslovom V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.
- *Pri navedbi več kot enega načina upravljanja je treba to natančneje obrazložiti v oddelku „opombe“.*

²⁹ Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Predlog vključuje obveznosti glede spremljanja in ocenjevanja. Doseganje specifičnih ciljev se bo letno spremljalo na podlagi kazalnikov iz predloga.

Poleg tega bo Komisija najpozneje do sredine leta 2025 pripravila vmesno ocenjevalno poročilo glede doseganja ciljev programa, učinkovitosti uporabe virov in njegove evropske dodane vrednosti, skupaj z izkušnjami, pridobljenimi pri predhodnih programih. Naknadna ocena dolgoročnih vplivov in trajnosti učinkov programa bo pripravljena po koncu programa.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistem

2.2.1. *Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov za financiranje izvajanja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Za specifična cilja „pravice in enakost“ ter „Daphne“, ki ju upravljata GD JUST in GD EMPL

Izvajanje ukrepov, predvidenih v programu v okviru sklopov „enakost in pravice“ ter „Daphne“, bo potekalo prek neposrednega upravljanja, pri čemer se bo prispevalo k skupnim ciljem politik Unije. Ta del programa bo neposredno upravljal Komisija, pri čemer bo uporabila načine izvajanja, ki jih nudi finančna uredba, zlasti nepovratna sredstva in javna naročila, saj to omogoča boljše prilagajanje programov na potrebe politike in večjo prožnost za prilagoditev prednostnih nalog v primeru nastajajočih potreb. Neposredno upravljanje s strani Komisije bo omogočalo tudi vzpostavitev neposrednih stikov z upravičenci/izvajalci, ki so neposredno vključeni v dejavnosti, ki služijo politikam Unije.

Vmesna ocena programa za pravice, enakost in državljanstvo za obdobje 2014–2020 je pokazala, da v zvezi z načinom upravljanja programa ni očitnih možnosti za nadaljnje poenostavitve. Glede na velikost programa je sedanji način neposrednega upravljanja ustrezen.

Sklop programa, ki se osredotoča na invalide, se bo izvajal z neposrednim upravljanjem ob uporabi načinov izvajanja, ki jih nudi finančna uredba, večinoma nepovratnih sredstev in javnih naročil. Neposredno upravljanje omogoča vzpostavitev neposrednih stikov z upravičenci/izvajalci, ki so neposredno vključeni v dejavnosti, ki služijo politikam Unije. Komisija zagotavlja neposredno spremljanje rezultatov financiranih ukrepov. Načini plačila financiranih ukrepov bodo prilagojeni tveganjem, ki se nanašajo na finančne transakcije. Za zagotovitev uspešnosti, učinkovitosti in gospodarnosti kontrol Komisije bo strategija usmerjena k ravnotežju med predhodnimi in naknadnimi preverjanji.

Naknadne revizije bodo na kraju samem za vzorec transakcij izvajali zunanji revizorji. Transakcije bodo izbrane na podlagi ocene tveganja in naključno.

Pri naknadnih kontrolah se uporabi tudi navzkrižno opiranje na revizije in izmenjavo razpoložljivih informacij, da bi se nadalje zmanjšalo upravno breme in povečala stroškovna učinkovitost (člena 127 in 128 nove finančne uredbe).

Za specifični cilj „delovanje in udeležba državljanov“, ki ga upravlja GD HOME

Izvajanje ukrepov, predvidenih v okviru sklopa „delovanje in udeležba državljanov“, bi se lahko poverilo izvajalski agenciji³⁰. Večino ukrepov v okviru sedanjega programa Evropa za državljane namreč upravlja Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA).

Tretja ocena EACEA za obdobje od januarja 2012 do decembra 2014 je pokazala, da je mandat EACEA ustrezal potrebam Komisije in prosilcev/upravičencev agencije.

Treba je tudi poudariti, da so vzpostavljeni ukrepi za poenostavitev dejavnosti v okviru sedanjega programa Evropa za državljane bistveno zmanjšali stopnje napak in omogočili hitro sklepanje pogodb/plačevanje.

Program se bo izvajal prek razpisov za zbiranje predlogov in nepovratnih sredstev, kot je to v okviru sedanjega programa „Evropa za državljane“.

V zvezi z načini plačila se predvideva en obrok predhodnega financiranja in plačilo razlike po predložitvi končnega poročila. Z uporabo pavšalnih zneskov in pavšalnih stopenj se bo zmanjšalo tveganje za napake.

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

Za specifična cilja „pravice in enakost“ ter „Daphne“, ki ju upravljata GD JUST in GD EMPL Z dejavnostmi financiranja GD JUST sta povezani dve glavni tveganji:

- tveganje, da se ne bo financiral projekt, ki je najbolj primeren za obravnavanje ugotovljene težave,
- tveganje nepravilnosti in nezakonitosti stroškov, ki so bili zahtevani in povrnjeni.

Kar zadeva tveganje v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo, se glede na glavne razloge in vrste napak, ki so najpogosteje odkrite pri naknadnih revizijah, zdi, da glavna področja nepravilnosti izhajajo iz slabega finančnega poslovanja s strani upravičencev, predvsem zaradi slabega razumevanja zapletenih pravil, zlasti na področju upravičenosti stroškov.

Zato so tveganja povezana predvsem z

- zagotavljanjem kakovosti izbranih projektov in njihovega poznejšega tehničnega izvajanja,
- tveganjem neučinkovite ali negospodarne uporabe dodeljenih sredstev, in sicer tako pri nepovratnih sredstvih (zapletenost povračila dejanskih upravičenih stroškov) kot pri javnih naročilih (včasih omejeno število gospodarskih ponudnikov s potrebnim strokovnim znanjem, zaradi česar ni zadostnih možnosti za primerjavo cen ponudb),
- goljufijami.

Pričakuje se, da se bo večina teh tveganj zmanjšala zaradi:

- boljše zasnove razpisov za zbiranje predlogov,
- boljših smernic za upravičence in boljše ciljne usmerjenosti predlogov,
- večje uporabe poenostavljenih stroškov, kot je določeno v novi finančni uredbi,
- uporabe korporativnih sistemov za upravljanje predlogov in nepovratnih sredstev.

³⁰

Odločitev o prenosu nalog izvrševanja na izvajalsko agencijo se bo sprejela v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 na podlagi analize stroškov in koristi.

Opis sistema notranjih kontrol

Za prihodnji program je predvideno nadaljevanje sedanjega sistema kontrol.

Kontrolna strategija bo temeljila na novi finančni uredbi in uredbi o skupnih določbah. Nova finančna uredba in osnutek predloga za program za pravosodje bi morala razširiti uporabo poenostavljenih oblik nepovratnih sredstev, kot so pavšalni zneski, pavšalne stopnje in stroški na enoto.

Kontrolno strategijo sestavljajo različni gradniki:

- načrtovanje, ocenjevanje in izbira predlogov za zagotovitev, da se financirajo le najboljši predlogi,
- sklenitev in spremljanje sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev: za vse transakcije in postopke je potrebno predhodno preverjanje s strani enote za program in finančno poslovanje GD JUST ter ustreznih enot za politike. Finančno preverjanje izvaja enota za program in finančno poslovanje. Pri nepovratnih sredstvih se zahtevki za povračilo stroškov temeljito preverijo, po potrebi pa se na podlagi ocene tveganja zahtevajo dokazila,
- naknadne revizije, zagotovljene s sporazumom o ravni storitve z GD HOME: sektor za naknadno kontrolo uporablja „strategijo odkrivanja“, ki je namenjena odkrivanju čim večjega števila nepravilnosti z namenom izterjave neupravičenih plačil. Na podlagi te strategije se revizije izvajajo na vzorcu projektov, izbranih skoraj v celoti na podlagi analize tveganja.

Stroški kontrol znašajo približno 4,49 % plačil, ki jih izvede GD JUST. Po pričakovanjih bo ta delež ostal stabilen ali pa se bo rahlo zmanjšal, če se bo v naslednjem programskem obdobju razširila uporaba poenostavljenega obračunavanja stroškov.

Izvajanje je osredotočeno na oddajo javnih naročil, pri čemer je predvidena vrsta nepovratnih sredstev za specifične dejavnosti in organizacije.

Pogodbe o javnih naročilih se bodo sklepale zlasti na področjih, kot so študije, zbiranje podatkov, pogodbe o ocenjevanju, usposabljanje, informacijske kampanje, storitve IT in komunikacijske storitve, upravljanje objektov itd. Izvajalci so zlasti svetovalna podjetja in druga zasebna podjetja, večinoma MSP.

Nepovratna sredstva bodo dodeljena zlasti za podporne dejavnosti nevladnim organizacijam, nacionalnim organom itd. Obdobje izvajanja financiranih projektov in dejavnosti večinoma traja od enega do treh let.

Glavna tveganja so naslednja:

- tveganje neučinkovite ali negospodarne uporabe dodeljenih sredstev, in sicer tako pri nepovratnih sredstvih (zapletenost pravil financiranja, zlasti za majhne izvajalce) kot pri javnih naročilih (omejeno število gospodarskih ponudnikov s potrebnim strokovnim znanjem, zaradi česar ni zadostnih možnosti za primerjavo cen ponudb v nekaterih sektorjih);
- tveganje za ugled Komisije, če se odkrijejo goljufije ali kazniva dejanja; iz sistemov notranje kontrole tretjih držav je mogoče pričakovati le delno zagotovilo zaradi velikega števila pogodbenikov in prejemnikov z različnimi dejavnostmi, ki uporabljajo lastne, ponavadi manj obsežne sisteme kontrole.

Komisija je uvedla notranje postopke, da bi zajela navedena tveganja. Notranji postopki so v celoti usklajeni s finančno uredbo ter zajemajo ukrepe proti goljufijam in vidike stroškov in koristi. V tem okviru Komisija še naprej preučuje možnosti za izboljšanje upravljanja in učinkovitosti. Glavni elementi okvira kontrole so:

Kontrole pred izvajanjem projektov in med njim:

- Uporabljajo se vzorci sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev in pogodb o storitvah, ki jih je razvila Komisija. Zajemajo več določb o kontroli, kot so revizijska potrdila, finančna jamstva, revizije na kraju samem in preiskave urada OLAF. Pravila o upravičenosti stroškov se poenostavljajo, na primer z uporabo stroškov na enoto, pavšalnih zneskov, prispevkov, ki niso povezani s stroški, ter drugih možnosti iz finančne uredbe. To bo zmanjšalo stroške kontrol, osredotočenost pa bo usmerjena na preverjanja in kontrole na področjih z visokim tveganjem.
- Vse osebe podpiše kodeks dobrega ravnanja javnih uslužbencev. Osebe, vključeno v izbirni postopek ali upravljanje sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev/pogodb, (poleg tega) podpiše izjavo o neobstoju navzkrižja interesov. Osebe se redno usposablja in uporablja mreže za izmenjavo dobrih praks.
- Tehnično izvajanje projekta se redno preverja z dokumentacijskimi pregledi na podlagi poročil izvajalca in upravičencev o tehničnem napredku; poleg tega so predvideni sestanki z izvajalci/upravičenci in obiski na kraju samem, odvisno od primera.

Kontrole ob zaključku projekta:

Naknadne revizije za preverjanje upravičenosti zahtevkov za stroške se opravijo na kraju samem. Cilj teh kontrol je preprečiti, odkriti in popraviti materialne napake glede zakonitosti in pravilnosti finančnih transakcij. Za visoko stopnjo kontrole izbor upravičencev, ki jih je treba revidirati, predvideva združevanje izbora na podlagi tveganja z naključnim vzorčenjem in, kadar je to mogoče, usmerjanje pozornosti na operativne vidike v času revizije na kraju samem.

Za specifični cilj „delovanje in udeležba državljanov“, ki ga upravlja GD HOME

A: Glavna tveganja in glavni razlogi za napake

Sedanji program Evropa za državljane upravlja Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA). Zaradi vzpostavljenih poenostavitvenih ukrepov (zlasti pavšalnih zneskov) se sedanji program „Evropa za državljane“ izvaja z ocenjeno stopnjo napake, ki je precej pod 2-odstotnim pragom pomembnosti. Ti poenostavitveni ukrepi se bodo še naprej izvajali v okviru prihodnjega programa.

B: Informacije o sistemu notranje kontrole, vzpostavljenem v okviru Komisije – Nadzor Komisije nad EACEA

Komisija bo izvajala kontrolne ukrepe, ki se zahtevajo za izvajalske agencije, v skladu s členom 62 finančne uredbe [v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o izvajalskih agencijah].

Poleg tega bo Komisija spremljala in nadzirala, ali izvajalska agencija uresničuje ustrezne cilje kontrole za ukrepe, ki ji bodo zaupani v upravljanje. Ta nadzor bo vključen v sodelovanje v smislu sodelovanja med matičnim GD in izvajalsko agencijo ter v polletno poročanje agencije.

C: Informacije o sistemu notranje kontrole, vzpostavljenem v okviru EACEA

Sistem kontrol izvaja EACEA

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njo povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

Za specifična cilja „pravice in enakost“ ter „Daphne“, ki ju upravljata GD JUST in GD EMPL Stroški kontrol znašajo približno 4,49 % plačil, ki jih izvede GD JUST. Po pričakovanjih bo ta delež ostal stabilen ali pa se bo rahlo zmanjšal, če se bo v naslednjem programskem obdobju razširila uporaba poenostavljenega obračunavanja stroškov. Za skromno izboljšanje stopnje napake ne bi bilo stroškovno učinkovito povečati stroške kontrole.

Za GD EMPL stroški predlagane ravni kontrol predstavljajo približno 4 % letnega proračuna odhodkov iz poslovanja. To je utemeljeno z visokim zneskom transakcij, pri katerih je potrebna kontrola. Neposredno upravljanje na področju invalidov namreč zajema oddajo številnih naročil in dodelitev nepovratnih sredstev za ukrepe ter izplačilo številnih nepovratnih sredstev za poslovanje nevladnim organizacijam. Tveganje, povezano s temi dejavnostmi, se nanaša na zmogljivost (zlasti) manjših organizacij za učinkovito kontrolo odhodkov.

V petletnem obdobju je stopnja napak za revizije nepovratnih sredstev v okviru neposrednega upravljanja na kraju samem znašala 1,8 %. Za vse programe GD EMPL globalno, ob upoštevanju nizke stopnje tveganja za javna naročila, je znašala pod 1 %. Stopnja napak se šteje za sprejemljivo, saj je pod 2-odstotnim pragom pomembnosti.

Predlagane spremembe programa ne bodo vplivale na sedanji način upravljanja odobritev. Izkazalo se je, da obstoječi sistem kontrol lahko prepreči in/ali odkrije napake in/ali nepravilnosti ter jih popravi. Zato je pričakovati, da se pretekle stopnje napak ne bodo spreminjale.

Za specifični cilj „delovanje in udeležba državljanov“, ki ga upravlja GD HOME

V letu 2017 so bile stopnje napak drugič izdane za generacijo programa 2014–2020, ki ga upravlja EACEA, rezultati pa so spodbudni (0 %, kar zadeva program Evropa za državljane). Glede na poenostavitvene in kontrolne ukrepe, katerih izvedba se načrtuje, je mogoče skleniti, da naj bi bila raven neskladnosti za predvidene ukrepe pod 2-odstotnim pragom.

Ocena stroškov kontrole za ukrepe, ki jih upravlja EACEA

1. V fazah izbora in upravljanja pogodb

1.1. Stroški za osebje

V oceni so upoštevane dejavnosti kontrole, izvedene v okviru sedanjega programa Evropa za državljane:

- s strani operativnega in finančnega osebja, ki opravlja naloge začetka in preverjanja,
- v vseh fazah življenjskega cikla projekta (izbor, sklenitev pogodb in plačila).

Število osebja, ki opravlja dejavnosti kontrole – Standardni stroški / leto

Pogodbeni uslužbenci: 6,6 x 74 000 EUR = 488 400 EUR

Začasni uslužbenci: 1,6 x 143 000 EUR = 228 800 EUR

Skupaj za čas trajanja programa: 5 020 400 EUR

1.2. Drugi stroški – Standardni stroški / leto

Misije na kraju samem: 20 x 825 EUR= 16 500 EUR

Revizijska potrdila, ki jih morajo predložiti upravičenci: 86 000 EUR

Skupaj za čas trajanja programa: 717 500 EUR

2. Naknadne kontrole

2.1. Osebj

Število osebja, ki opravlja dejavnosti kontrole – Standardni stroški / leto

Pogodbeni uslužbenci: 0,25 x 74 000 EUR = 18 500 EUR

Začasni uslužbenci: 0,05 x 143 000 EUR = 7 150 EUR

Skupaj za čas trajanja programa: 179 500 EUR

2.2. Naknadne revizije

Naključne revizije, revizije na podlagi tveganja in *ad hoc* revizije – Standardni stroški / leto:

10 500 EUR x 10 = 105 000 EUR

Skupaj za čas trajanja programa: 735 000 EUR. Skupni stroški kontrol v EACEA v primerjavi s potencialno upravljanim operativnim proračunom

Glede na operativni proračun v višini 204 milijonov EUR za zadevni sklop „delovanje in udeležba državljanov“ znašajo skupni stroški za kontrolo ukrepov, ki jih upravlja EACEA, približno 3,5 % proračuna.

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

Poleg uporabe vseh regulativnih kontrolnih mehanizmov bodo program izvajali generalni direktorati, ki tudi izvajajo strategijo Komisije za boj proti goljufijam (CAFS), sprejeto 24. junija 2011, med drugim za zagotovitev, da se njene notranje kontrole za boj proti goljufijam uskladijo s CAFS ter da se pristop k upravljanju s tveganji goljufij usmeri v odkrivanje področij tveganja goljufij in primerne odzive.

Poleg tega so nekateri ukrepi namenjeni zmanjšanju morebitnih goljufij in nepravilnosti, in sicer:

– preprečevanje morebitnih goljufij in nepravilnosti je s poenostavitvijo pravil ter razširjeno uporabo pavšalnih stopenj in pavšalnih zneskov upoštevano že ob oblikovanju programa;

– opravljali se bodo sistematični pregledi glede morebitnega dvojnega financiranja in identificirali se bodo upravičenci, ki jim je bilo dodeljenih več nepovratnih sredstev;

– v primeru resnih pomislekov glede nepravilnosti in/ali suma goljufije se bodo izvajale *ad hoc* revizije;

– izvajalska agencija bo morala Komisiji sporočiti morebitne goljufije in nepravilnosti *ad hoc* in tudi v svojih rednih poročilih;

– sklepi, sporazumi in pogodbe, ki so posledica izvajanja programa, bodo Komisiji, vključno z uradom OLAF, in Računskemu sodišču izrecno dovolili izvajanje revizij ter pregledov in inšpekcij na kraju samem;

– postopek dodelitve nepovratnih sredstev zajema več elementov za odkrivanje goljufij, kot so razširjena uporaba načela štirih oči, preverjanje pravilnosti in preglednosti postopkov dodelitve, podrobni postopki za preprečevanje nasprotja interesov, preverjanje, ali so prijavitelji na „črni listi“ v skladu z Uredbo št. 1605/2002, uporaba orodij IT, kot sta EDES in ARACHNE, ter iskanje drugih „rdečih zastavic“ (kazalniki goljufij).

V skladu s študijo zunanjega izvajalca, ki naj bi bila zaključena sredi leta 2018, bo skupna strategija za preprečevanje goljufij pregledana, prispevek GD EMPL v njej pa posodobljen.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
			držav Efte ³²	držav kandidat ³³	tretjih držav	po členu [21(2)(b)] finančne uredbe
	številka Razdelek 2 Kohezija in vrednote 07 06 Pravosodje, pravice in vrednote pravice in vrednote	dif./nedif. ³¹				
	[07.01YY] [pravice in vrednote] 07.01.05.	nedif.	DA	DA	NE	NE
	07.06.02.01 07.06.02.02	dif.	DA	DA	NE	NE

³¹ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

³² Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

³³ Države kandidatke in po potrebi potencialne države kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2. Ocenjene posledice za odhodke

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odhodke

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	<2>	Razdelek 2 „Kohezija in vrednote“ 07 06 Pravosodje, pravice in vrednote Program za pravice in vrednote
--	-----	--

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po letu 2027	SKUPAJ
Odobritve za poslovanje	obveznosti	(1)	78,824	80,123	81,204	81,586	81,694	81,560	80,914		565,905
	plačila	(2)	10,578	42,020	56,269	60,625	63,576	63,814	63,490	205,533	565,905
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev programa ³⁴	obveznosti = plačila	(3)	11,800	11,200	10,600	10,500	10,500	10,600	10,600		75,800*
Odobritve za sredstva programa SKUPAJ	obveznosti	=1+3	90,624	91,323	91,804	92,086	92,194	92,160	91,514		641,705
	plačila	=2+3	22,378	53,220	66,869	71,125	74,076	74,414	74,090	205,533	641,705

Te odobritve so namenjene financiranju dejavnosti iz Priloge I k tej uredbi, ki prispevajo k uresničevanju specifičnih ciljev sklopa enakost in pravice, sklopa delovanje in udeležba državljanov ter sklopa Daphne. Dodelitev sredstev iz člena 6(2)(a) se lahko nadalje razdeli med sklop enakost in pravice (približno 75 %) ter sklop Daphne (približno 25 %). Dodelitev sredstev iz člena 6(2)(b) bo namenjena sklopu delovanje in udeležba državljanov, vključno s podporo za nevladne organizacije, s katero bo neposredno upravljal GD JUST in ki predstavlja približno 20 %.

* Ta znesek zajema podporne odhodke za program za pravice in vrednote ter prispevek k EACEA za upravljanje preostalega programa Evropa za državljane 2014–2020 in morebiten prenos dela programa za pravice in vrednote (sklop delovanje in udeležba državljanov) na izvajalsko agencijo. Znesek zajema tudi morebiten prenos podpore za

³⁴ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

nevladne organizacije v okviru sklopa delovanje in udeležba državljanov. Ravnanje s preostalim programom pojasni višje zneske za obdobje 2021–2023. Program bi se lahko (delno) prenesel na izvajalsko agencijo ob upoštevanju rezultatov analize stroškov in koristi ter s tem povezanih odločitev, ki se sprejmejo, s tem povezane upravne odobritve za izvajanje programa v Komisiji in izvajalski agenciji pa bodo ustrezno prilagojene.

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“
--	---	-------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po letu 2027</i>	SKUPAJ
Človeški viri		24,795	24,795	24,795	24,795	24,795	24,795	24,795		173,565
Drugi upravni odhodki		1,082	1,082	1,082	1,082	1,082	1,082	1,082		7,574
Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877		181,139

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po letu 2027</i>	SKUPAJ
Odobritve iz vseh RAZDELKOV večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	116,501	117,200	117,681	117,963	118,071	118,037	117,391		822,844
	plačila	48,255	79,097	92,746	97,002	99,953	100,291	99,967	205,533	822,844

3.2.2. Ocenjene posledice za odobritve za poslovanje

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Leto	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
------	------	------	------	------	------	------	------	--------

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira								
Človeški viri	24,795	24,795	24,795	24,795	24,795	24,795	24,795	173,565
Drugi upravni odhodki	1,082	1,082	1,082	1,082	1,082	1,082	1,082	7,574
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877	25,877	181,139

Odobritve zunaj RAZDELKA 7³⁵ večletnega finančnega okvira								
Človeški viri								
Drugi upravni odhodki	11,800	11,200	10,600	10,500	10,500	10,600	10,600	75,800
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	11,800	11,200	10,600	10,500	10,500	10,600	10,600	75,800

SKUPAJ	37,677	37,077	36,477	36,377	36,377	36,477	36,477	256,939
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v okviru postopka letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

³⁵ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

3.2.2.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

- Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

Leto		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)								
Sedež in predstavništva Komisije		156,75	156,75	156,75	156,75	156,75	156,75	156,75
Delegacije								
Raziskave								
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ) – PU, LU, NNS, ZU in MSD ³⁶								
Razdelek 7								
Financirano iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	– na sedežu	31,5	31,5	31,5	31,5	31,5	31,5	31,5
	– na delegacijah							
Financirano iz sredstev programa ³⁷	– na sedežu							
	– na delegacijah							
Raziskave								
Drugo (navedite)								
SKUPAJ		188,25	188,25	188,25	188,25	188,25	188,25	188,25

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerazporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v okviru postopka letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	<p><u>GD JUST: 134 EPDČ, povezanih s programom vsi EPDČ GD JUST so bili razporejeni na enega od treh sedanjih programov. EPDČ za program za pravice in vrednote: 50 % iz enote JUST.04 za program in finančno poslovanje, 50 % iz drugih horizontalnih enot in EPDČ iz enot za politike, povezane s programom za pravice, enakost in državljanstvo (C2, C3, C4, D1, D2, D3)</u></p> <p><u>GD HOME (delovanje in udeležba državljanov): 6 EPDČ</u></p> <p><u>SG: 7,25 EPDČ – evropska državljanska pobuda</u></p> <p><u>GD EMPL (dejavnosti, povezane s „praviciami invalidov“): 9,5 EPDČ</u></p>
Zunanji sodelavci	<p><u>GD JUST: 29 EPDČ, povezanih s programom</u></p> <p><u>GD HOME (delovanje in udeležba državljanov): 1 EPDČ</u></p> <p><u>GD EMPL (dejavnosti, povezane s „praviciami invalidov“): 1,5 EPDČ</u></p>

³⁶ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

³⁷ Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

3.2.3. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb.
- je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Leto	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - za lastna sredstva,
 - za druge prihodke.

navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice predloga/pobude ³⁸						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Člen							

Za namenske prejemke navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

--

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

--

³⁸

Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.